aikkien maiden proletaarit,
ittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien ...
nen on tärkein teh...

. 4 — 1930 | Federated Pressin jäsen | Maanantaina, tammik. 6 p:nä — Mon., Jan. 6 | Member The Federated Press | XIV Vuosik. — Vol. XIV

...ittiläisillä "...koettelemusten" aika Intiassa

...IIN SELITTÄÄ LONTOON "TIMES"

...rittiläinen imperia-...lismi ei peräänny

...SSIIVINEN VASTARINTA" EI PELOTA

...ONTOO, tammik. 5. — Täkä-...en päivälehdistö lainaa edel-...n suurinta huomiota Intian ta-...umille. Lontoon "Times"-lehti ...stelee tilannetta selittäen, että ...an kansallisten kongressi taval-... selvittää ilmakehää. Alunpe-...ään ei englantilaiselta taholta ... vedottu muihin kuin Intian ...riottisiin" aineksiin, jotka ovat ...iit työskentelemään "yhteis-...märryksessä", eikä "fanaattisiin ...lankumouksellisiin". Ja että pa-...pia tuloksia on odotettavissa ... konferenssista, jonka britti-...en hallitus sekä intialaiset val-... tarjosivat välittävänä toimen-...enä Simonin raportin ja vas-...an lainsäädännön välille, jos ...mäisyysainekset eivät ole edus-...ina. Lehti kuitenkin myöntää, ... hallituken Intian virastolla on ...ssä huolten ja koettelemusten ...

Väheksyvät kansallisten merkitystä

...tian kansallisten kongressin ...östen merkitystä koetetaan ...leen väheksyä osoittamalla, et-... Intian 270,000,000:sta asuk-...ta on 70,000,000 muhametti-... ja sikhejä, jotka eivät ole yh-...et hindulaisiin kansallisiin se-...ttä toiset 70,000,000 ovat in-...isten prinssien hallinnonalai-... Kansallisten kongressin väite-... edustavan vain pientä osaa ...n kansasta. Toiselta puolen ...netään, että kansallisen liik-... johtajilla on melkoinen vai-...valta laajojen joukkojen kes-...essa.

... vallankumouksellinen taistelu ... muuttaisi tilannetta

...nsallisten heikkoutena maini-... heidän politiikkansa kieltei-...luonne. Kielteinen politiikka, ... ei ota huomioon mitä britti-...llä vallanpitäjillä on sanotta-... on kuulema tuloksetonta, ... sitä vastassa on "järkkymä-... brittiläinen mahti. Maakun-...sta ja keskusparlamentista ... vetäytyminen ei kuulemma ...yttäisi kansallisia, koska se ei ...si lainsäädäntölaitosten toimin-... vaan hallitus täyttäisi paikat ...lla vaaleilla. Kiihoitus vero-...lakkoon taasen johtaisi kan-...t tekemisiin viranomaisten ...a. Brittiläiset kapitalistileh-... sanovat suoraan, ettei min-...lainen passiivinen vastarinta ...laisten taholta muuta tilannet-...aan ainoastaan yhteistoiminta ...vallankumouksellinen taistelu. ...ksimainitusta toivovat britti-... pelastuvansa kansallisten ...udessa esiintyvän eripurai-...n avulla.

Kalliita vanhoja kirjoja

...RONTO, tammik. 5. — Mrs. ... Hood täältä, osti kirjoja ...jen kirjojen kaupasta. Seu-...a päivänä hän tarkasteli os-...an ja huomasi, että ostamil-... kirjoilla on paljon enempi ... kuin mitä hän oli osannut ...lakaan.

...n oli ostanut Nathaniel Haw-...n kirjoittaman "Scarlet Let-...nimisen kirjan, painettu Bos-... v. 1850 ja on se merkitty ...ettelossa maksavan $1000— ... Hän sai myöskin toisen ... nimeltä "Marble Faun". ...tu v. 1860, sen hinta ollen ... Kirjoista maksoi hän kaik-... $1 ja on hänelle tarjottu ..., vaan kieltäytyi hän vielä ...nästä.

...HDYS NEWYORKILAISESSA HOTELLISSA

... York, tammik. 4. —Park ave-... olevasta hienoston hotellista ...guerysta", ajoi räjähdyksen ai-...ama tulipalo pois kaikki vie-... Kaksi kuoleman tapausta ker-...n onnettomuuden aiheuttaneen. ...hdys tapahui kellarissa, ja lie-...visivät nopeasti elevaattori-auk-... myöten ylös katolle asti.

Vancouverin rakennustyöolot

Lyhennetty työviikko alkanee tänä vuonna

VANCOUVER, tammik. 5. — Uuden vuoden alussa ennustetaan 5-päiväisen työviikon alkavan Vancouverin rakennusteollisuuden eri aloilla. Kaikki eri uniot ovat sen hyväksyneet ja työnantajien sanotaan olevan myöntyväisiä siihen.

Työläisten näkökannalta katsoen tämä antaa työtä useammalle työläiselle ja vähentää jonkun verran pitkää talviaikaista työttömyyttä.

New Orleansin katuvaunujen pommittaminen

64 RAITIOVAUNUA RÄJÄYTETTY

Virkavalta uhkaa ampumisella

KAUPUNGISSA EDELLEEN TAISTELUTILANNE

NEW ORLEANS, La., tammik. 5. — New Orleansin kaupungin yleisen liikennelaitosten valtuuston ilmoitettua, että kaupungissa on räjäytetty 64 raitiotievaunua jälkeen viime kesäisen raitiotielakon, hyökkäsivät kaupungin poliisit aseistettuina vartioimaan ratioteitä. Poliisit ovat asestettuja pyssyillä ja pistooleilla. Heillä on myöskin määräys ampua, jos he tapaavat pommien asettajia.

Neljä henkilöä ilmoitetaan loukkaantuneen näiden kahakoiden johdosta, ja katuvaunut ovat jonkun verran viottuneet.

Yksityisille auto-ajurelle myötätuntoisten henkilöiden syytetään jatkavan pommitusta, täten peloittaakseen ja saboteeratakseen katuvaunuyhtiöiden pomoja ja saattaakseen "jitney"-liikenteen vilkastumaan ja kasvamaan katuvaunuliikenteen tilalle.

New Orleansissa on ollut erittäin kärjistynyt liikennetilanne raitiotieläisten taistelun johdosta. Yleisö oli myötätuntoinen lakossa oleville sekä ryhtyi lakon aikana boikottamaan rikkureiden kuljettamia raitiovaunuja, alkaen käyttämään yksityisiä autoja, sekaantui kaupungin virkavalta raitiotiekomppanian puoletsa, yrittäen asettaa esteitä yksityiselle vuokra-autoliikenteelle.

Kauhea murhenäytelmä lännellä

TYNDALL, Man., tammik. 5. — Tämän pienen kivimurtimo-kaupungin asukkaat ovat kauhuissaan täällä tapahtuneen murhenäytelmän johdosta. Herman Strandberg, 65 v., murhasi vaimonsa Martha Strandbergin, 55 v., ja vaimonsa äidin, mrs M. Weldmanin, 80 v., ja tämän jälkeen hän ampui itsensä kuoliaaksi.

Tämä murhenäytelmä oli äkillinen perheen sukulaisten ollen heidän luonaan koolla. Mies ja vaimo olivat muutama päivä sitten riidelleet, jonka jälkeen he olivat olleet toinen yläkerrassa ja toinen alakerrassa. Yhtäkkiä meni Strandberg eilen vaimonsa huoneisiin ylhäälle, josta alhaalla olevat perheenjäsenet kuulivat laukauksen. Kun toiset menivät yläkertaan oli vaimo kuolintuskissa, vaan Strandbebrg haki tällä välin metsästyspuukkonsa jolla hän lopetti vaimonsa elämän. Tällä puukolla hän myöskin tappoi vaimonsa vanhan äidin. Tämän jälkeen toiset perheenjäsenet juoksivat hakemaan apua. Strandberg oli ampunut kuulan päähänsä. Murhaajan arvellaan saaneen äkillisen mielipuolisuuskohtauksen.

Äiti ja lapsi hukkuivat

BUFFALO, N. Y., tammik. 5. — Odottaessaan Ontario-kadun sillan sulkemista Mrs. ja Mr. Wilcox 4-vuotiaan lapsensa kanssa automobiileineen tuli tyrkättyä alas veteen. Mr. Wilcox saatiin pelastettua, vaan Mrs. lapsensa kanssa hukkui.

ITSEMRHAVAKUUTUS

New York, tammik. 5. — Ensimäinen itsemurhavakuutus annettiin eilen täällä eräälle tehtailijalle. Vakuutus on $30,000, ja maksetaan ulos, jos vakuutuksen ottaja kahden vuoden sisällä tekee itsemurhan.

KETTU AMMUTTU LIIKEPAIKALLA

Kirkland Lake, Ont., tammik. 5. Punainen ketun penikka ammuttiin eilen postikonttorin edustalla. Kettu oli vahingoittunut automobiilin yliajon johdosta ja hätäytyneenä juossut liikepaikalle. Sen pituus oli kolme jalkaa kaksi tuumaa.

Liikepulan torjuminen Yhdysvalloissa

HOOVER ON TAAS "TOIVORIKAS"

"Paljon yleisiä töitä"

TYÖTTÖMYYTTÄKIN MUKA POISTETAAN

WASHINGTON, D. C., tammik. 5. — Presidentti Hoover on julkaissut $4,700,000,000:n rakennusbudjetin vuodelle 1930. Tämän avulla hän ilmoittaa voitavan toteuttaa rakennus- ja korjaustöitä tänä vuonna paljon suuremmassa mittakaavassa kuin viime vuonna. Näillä ilmoituksilla koetetaan vain herättää luottamusta liike-elämän normaaleille raiteille palautumiseen ja kriisin torjumisesta. Porvarilehdet tietenkin puhuvat työttömyyden torjumisesta.

Teräsyhtiöiden hän ilmoittaa saaneen paljon enemmin tilauksia, kuin he voivat täyttää. Kuusitoista eri valtiota ovat ilmoittaneet alkavansa valtiovirastojen, kuntien ja piirikuntain kautta suuriin yleistöiden valmisteluihin. Kolmetoista valtiota eivät ole vielä tehneet viimeistelyjään suunnitelmien valmistuksissa. Suurin summa, $2,100,000,000, on määritelty telefooni- y.m. yleishyödyllisten laitosten parantamista varten. Yleisiä töitä, näihin sisältyen liittohallituksen työt, varten on määritelty $1,550,000,000 ja rautateitä varten $1,050,000,000.

Saksassa tekeillä uusi jättiläistaso

BERLIN, tammik. 5. — Saksan kuuluisten ... suunnittelee uuden jättiläismäisen vesitason rakentamista. Tämän nimellä näyttäisi "DO-X" pieneltä. Piirustaja, Dr. Ing. E. Rumpler, ilmoittaa, että hänen uuden vesitasonsa leveys on 286 jalkaa, kun sen sijaan "DO-X":n leveys on vain 163 jalkaa.

Tällä vesitasolla voidaan kuljettaa 135 matkustajaa ja miehistö 35 henkeä ja se on suunniteltu Atlannin yli lentoa varten. Rakennussuunnitelman on hyväksynyt Saksan ilmailulaitos. Matkustajat, koneet ja miehistö tulevat kaikki siiven suojaan. Kymmenen konetta, joista jokainen on 1,000-hevosvoiminen, ... siipien pituuden mukaan. Näiden koneiden ajatellaan voivan kuljettaa tämän jättiläisen ilmojen halki. Tämä taso voi lähteä vedestä kuudella koneella ja voi lentää neljän koneen voimalla. Kaksoisvesikohot, kumpikin 142 jalkaa pitkäs asetetaan 60 jalan etäisyyteen toisistaan suuren tason alle. Tulipalon vaaran välttämisen vuoksi ja ... keskittämisen vuoksi polttoainevarastot asetetaan näihin vesikohoihin, josta gasoliini syötetään koneisiin pumpun avulla.

Matkustajien hytit ja miehistön asunnot sijoitetaan siiven keskustaan enemmän etualalle. Jokaiseen hyttiin mahtuu kuusi matkustajaa ja kaikista hyteistä on näköala eteenpäin. Hyttien katoissa on ikkunat, joista tulee valoa. Matkustajien hytti-osasto eroitetaan muusta ... ja leveää konehuoneesta tulevaa käytävää voi käyttää kävelykantena.

Kaksi vankia hirtetty

Seuraus vankien kapinasta

FOLSOM STATE PRISON, Calif. tammik. 3. — Kaksi kuudesta vangista jotka tuomittiin kuolemaan vuoden 1927 vankilakahakassa surmatun vangin kuolemasta, hirtettiin tänään. Anthony Brown hirtettiin kello 9.02 ja hänet julistettiin kuolleeksi kello 9.14. Rpy E. Stokes hirtettiin tämän jälkeen klo 9.27. Hänen kuolemansa julistiin kello 9.34. Folsomin vankilassa tapahtui kapina kurjan komennon johdosta ... pantiin kapinoivien vankien johtajien ...

SUURI PALKINTO

Brysseli, tammik. 5. — Noin viikko sitten hävisi Brysselin ja Lontoon välillä taidemaalaus, arvoltaan $150,-000. Huolimatta poliisien ahkerasta etsinnästä, ei ole vielä tullut minkäänlaisia ... Englantilainen vakuutusyhtiö on nyt luvannut $40,000:n palkinnon sille, joka johtaa taulun löytämiseen.

Anderson antanut viinavirkailijoille poliittisia potkuja

Saavat tuntea Saskatchewanin maakuntahallituksen vaihdoksen seuraukset

REGINA, Sask. tammik. 4. — Suurta huomiota on herättänyt Reginassa ja ympäristöllä Dr. W. W. Amosin ja yli viidenkymmenen muun hallituksen virkailijan tehtävistään eroittaminen Saskatchewanissa. Amos on ollut hallituksen väkijuomalautakunnan puheenjohtajana yhtä mittaa sitten v. 1925. Tolset eroitetut yli viisikymmentä henkilöä ovat myöskin olleet väkijuomalautakunnan palveluksessa myymälöissä ja muissa tehtävissä. Eroitukset ovat tapahtuneet sen jälkeen kun Andersonin hallitus astui voimaan viime syksynä.

Ottawan kaupungin velka

Pääkaupungin velka oli $22,819,825 vuoden lopussa

OTTAWA, tammik. 5. — Kaupungin rahastonhoitaja H. L. Corbett on antanut selostuksen kaupungin rahavaroista, vaikka oikea tilintarkastus julaistaan vasta tammikuun 20 päivänä.

Joulukuun 31 päivänä oli kaupungin velka $22,819,825. Vuoden 1928 lopussa se oli ollut $22,135,135. Velka oli siis kohonnut $683,990:lla laillisten velkakirjojen myynnistä, joita myyty $1,604,000:n arvosta. Sijoitus ja kuoletusiainoja oli maksettu vuoden aikana $945,000:n edestä.

Kuluvan vuoden aikana tullaan tekemään uusi verotusarvio pääkaupungissa olevista rautatieyhtiöiden omaisuuksista. Täten toivotaan ... 1931 saatavan enemmän verotuksia. Viimeksi on verotusarvio otettu näistä omaisuuksista v. 1924. Omaisuuksien yhteisarvo on $4,242,7... Canadian National-yhtiö omistaa maata $1,491,064:n edestä ja rakennuksia $1,531,010:n edestä. C.P.R. omistaa maata ja rakennuksia $1,072,850:n edestä, ja New York Central yhteensä $147,875:n edestä. Uutta asemarakennusta ja maata; missä se on, ei tulla uudelleen arvioimaan, koska se on arvioitu viime vuonna ja kestää nykyinen arvioinkin 20 vuotta.

Matkustajalautta ajanut hinaajaan

18 työläistä tuli työnnetyksi veteen

NEW YORK, N. Y., tammik. 5. — Jouduttuaan sakean sumun vuoksi kulkemaan kaksi mailia eksyksiin varsinaisesta suunnastaan, ajoi matkustajalautta "William R. Hurst" Brooklynin kuivan telakan luona olevaan hinaaja-alus "Mutualiin", syösten 18 miestä veteen. Useita heistä loukkaantui vakavasti. Neljä miestä vietiin Long Islandilla olevaan sairaalaan, missä heidän ilmoitetaan olevan olevan hyvin arveluttavassa tilassa.

Matkustajalautta oli matkalla Brooklynin 39 kadun satamaan, tullen Manhattanilla olevalta South Ferryltä. Lautta kulki hitaasti, mutta sumussa ei nähnyt aluksta, ennenkuin se oli myöhäistä. Lautalla olevista 160 matkustajasta ei kukaan loukkaantunut.

KOETTI PELASTAA KELKKAA, JÄI JUNAN ALLE

PARRY SOUND, Ont., tammik. 3. — Koettaessaan pelastaa kelkkaa jäämästä junan alle 70 vuoden vanha Mrs. J. Starchuk joutui itse niin likelle, että saamastaan iskusta kuoli. Hiljan Puolasta tullut Georg Novensky, joka asuu Starchukin luona kertoo tapahtumasta seuraavaa: Hän oli lähtenyt hakemaan metsästä puita tapahtumapäivänä Mrs. Starchukin kanssa. He olivat pois tulossa rataa pitkin, kun he kuulivat junan vislauksen ja hyppäsivät radan vierelle, vaan aikaa kun oli vielä vähän, yritti Mrs. Starchuk vetää kelkkaa pois junan edestä saaden kuolettavan iskun.

TYÖMIES VOITTANUT $36,000 HEVOSKILPAILUSSA

Kansas City, M., tammik. 5. — Pat Sullivanilla on arpalippu, jonka hän uskoo olevan $36,000:n arvoisen, mutta hän ei tiedä, kuinka hän sillä rahat saisi pois.

Viime tiistaina sai Sullivan, joka on kirvesmies, Montrealista sähkösanoman, jossa oli: "Teidän lippunne, no. 17,762, voitti "Patricia Marsian" alla oli nimikirjoitus, Brown. Sullivan muisti ostaneensa $1:n maksavan lipun ja "myöhemmin hän sai selville, että "Patricia Marcia" oli voittanut ... kilpajuoksussa New Orleansin radalla. Mutta mies ei muista, keneltä hän on lipun ostanut.

Nova Scotian tuotanto on kohoamassa

Työläisten asemassa ei ole tapahtunut parannusta

HALIFAX, tammik. 5. — Nova Scotian hiilituotanto on viime vuoden aikana ylittänyt edellisen vuoden tuotannon 250,000:lla tonnilla. Vuoden 1929 hiilituotanto oli kokonaisuudessaan noin 6,250,000 tonnia.

Maakunnan kalamarkkinoilla on myynti myöskin kohonnut $400,-000:lla. Marraskuun ja joulukuun myyntejä ei vielä täydelleen laskettu. Mutta koko vuoden kalamyynti on arvioltaan ollut noin $12,000,000.

Puutavaran ja rimojen tuotannossa on ollut laskua. Puutavaran tuotanto on kyllä kohonnut vuoden 1928:n tuotantomäärästä 35,000:lla jalalla, kokonaistuotannon ollen 245,000,000 jalkaa lautaa; mutta rimojen tuotanto on laskenut 150,000,000:sta 60,000,000:aan jalkaan. Ulosviety paperipuumäärä oli 83,000 koordia suurempi, kuin kotimaista käyttöä varten tuotettu määrä. Maakunnan paperimyllyissä valmistettavaksi hakattiin 140,000 koordia, ja 180,000 koordia jäi valmistamattomaksi.

Työläisten palkat ja työolot eivät ole ollenkaan parantuneet. Nova Scotian hiilikaivoksilla on vallinnut jonkinlainen työsopimus, jonka avulla työläisten työntehoa on kiihoitettu päästämällä heidät "osallisiksi" yhtiön voitosta.

Eielsonin etsintää jatketaan

Eräällä karulla seudulla oli kuultu lentokoneen ääntä lentäjien katoamispäivänä

NOME Alaska, tammik. 5. — Tänne on saapunut koiravaljakon ajaja, joka kertoi että Pilgrim Springsin lähistöllä vuoristoseudussa, täältä 75 mailin etäisyydessä, kuultiin lentokoneen surinaa ilmassa keskiyöllä marraskuun 9 päivänä eli samana päivänä, jolloin Carl Ben Eielson ja Earl Borland hävisivät.

Jos lentokone oli Eielsonin, niin hänen olisi täytynyt palata takaisin, nähtyään mahdottomaksi laskeutua maihin North Capen rannalla ja mahdollisesti ei hän voinut laskeutua pimeässä ja sumussa maihin saavuttuaan Alaskan puolelle. Hänellä piti olla riittävästi gasoliinia, voidakseen tehdä paluumatkan helposti.

Pilgrim Springs seutu on yksinäistä, hyvin harvaan asuttua, muutamia asukkaita siellä täällä, mailien päässä toisistaan.

Yksi Fairchild lentokone, joka on lähetetty etsintämatkalle, särkyi eilen. Ohjaaja oli pakoitettu laskeutumaan pieneen allikkoon, kun kone pysähtyi heti ilmaan noustuaan. Ketään ei loukkaantunut.

LEHMÄN MAITO AIHETTI KULKUTAUDIN

Madison, Wis., tammik. 4. — Täältä noin 40 mailin etäisyydessä, Baroboo nimisessä paikassa, on kuusi henkilöä kuollut kurkkumyrkytykseen ja yli 300 ihmistä on joutunut turvautumaan lääkärin apuun. Kun kulkutauti rupesi ensin leviämään niin kaupungin, valtion ja Wisconsinin yliopiston virkailijat ryhtyivät tutkimaan taudin alkujuutra. Ensin sen arveltiin saaneen alkunsa yhdestä meijeristä, sitten yhdestä karjasta ja lopullisesti selvitettiin sen lähteneen yhden ainoan lehmän maidosta. Tämä lehmä tapetaan.

"LAINKUULIAISTA" KANSAA BROCKVILLESSÄ

Brockville, Ont., tammik. 4. — Sitten joulukuun 12 päivän aina kuukauden loppuun, ei ole Brockvillen poliisioikeudessa ollut yhtään juttua käsiteltävänä, josta päättäen Brockvillessa on lainkuuliaista kansaa.

TELEFOONIT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA

Viimeisen tilaston mukaan ilmoitetaan Yhdyisvalloissa olevan telefoonilankaa 73,310,000 mailia, ollen vime vuotena 67,360,000 mailia. Pitkän batkan puhelulinjaa on 10,688,-000 mailia ja loppu paikallisia linjoja. Bell-telefoonikomppanialla on yksistään 67,169,000 mailia kaikenlaista käyttöä varten.

Canadassa on 3,591,035 mailia lankaa, 204,245 mailia maanalus- ja maanpäällyslinjaa sekä 1,259,987 telefoonia. Tilasto näyttää että Canadassa on 13.2, Yhdysvalloissa 15.3, New Zealandissa 9.5 ja Tanskassa 9.2 telefoonia jokaista 100 asukasta kohti.

Juna ajanut matkustaja-auton päälle

ONNETTOMUUST TAPAHTUI YLIKÄYTÄVÄLLÄ

Yhdeksän ihmistä surmautui

SAMA MÄÄRÄ LOUKKAANTUI VAARALLISESTI

WOOSTER, O., tammik. 5. — Yhdekäsn henkilöä sai surmansa Shevressä, Ohiossa, kun Pennsylvanian pikajuna ajoi bus-autoon, jossa oli 20 Burbankin korkeakoulun koripallon pelaajaa. Yhdeksän henkilöä loukkaantui vaarallisesti ja vietiin täkäläiseen kaupungin sairaalaan. Toisesta sairaalasta ilmoitetaan, että siellä on neljä pahasti loukkaantunutta. Molempien sairaaloiden virkailijat ilmoittavat näiden sairaiden olevan niin heikossa tilassa, että useiden odotetaan kuolevan muutaman tunnin sisällä.

Tiedonannot tapaturman syistä ovat sekavia, mutta Shevressä olevat Pennsylvanian rautatien virkailijat sanovat että auto-bussin ajuri ei nähtävästi voinut pysäyttää autoa kun hän näki junan tulevan. Juna heitti bussin ainakin sadan jalan etäisyyteen, missä se hajosi.

Valko-Suomen hallitus veisaa samaa virttä

Teki itsensä naurettavaksi yhtymällä U.S.A:n noottiin Neuvostoliittoa vastaan Kiinan selkkauksessa

HELSINKI. — (Postitieto) — Suomen Tietotoimisto (puolivirallinen porvarillinen uutistoimisto) ilmoitti Moskovasta jouluk. 18 pnä, että "Isvastija" kosketteli eräässä kirjoituksessaan Suomen yhtymistä Yhdysvaltain esitykseen (tarkoittaa Yhdysvaltain Kellogg-sopimuksella verhottuan sekaantumista Itä-Kiina rautatieselkkaukseen. Suomen hallitus oli yhtynyt U. S. A:n esittämään noottiin) ja huomautti tämän yhteydessä, että Suomen diplomatia on kärsinyt tappion. Lehti kirjoitti, että Neuvosto-Venäjän ja Kiinan väliseen selkkaukseen sekaantumista tarkoittavan yrityksen kannattaminen tekee, kun tämän toimenpiteen epäonnistuminen on jo yleisesti tunnettu, koomillisen vaikutuksen. Lehti johdatti senjäkleen mieliin Litvinovin toimeenpanevan keskuskomitean istunnossa antaman selityksen, jossa hän lausui pitävänsä jokaista pyytämätöntä sekaantumista Neuvosto-Venäjän ja Kiinan väliseen selkkaukseen epäystävällisenä toimenpiteenä. Suomen yhtyminen valtojen toimintaan on täysin tietoinen Suomen ja Neuvosto-Venäjän välisten suhteitten huonontumista aiheuttava toimenpide.

KUUROMYKKIEN KIRKKO

Deptford, Eng. — Ainutlaatuinen kirkko Englannissa ja ehkäpä muuallakin on täällä oleva kirkko, jonka ylläpitävät kuuromykät. Toimitus on hiljaista, ei puhuta ääneen eikä lauleta. Kaikki toimitus tapahtuu käsin puhumalla.

MUUTTUUKO ILMASTO?

New York, tammik. 5. — Luonnontieteen tohtorit Chester A. Reed ja Ernst Antavus sanovat, että henkilöt, jotka ovat sitä mieltä, että ilmasto on muuttunut sen jälkeen, kun he olivat nuoria, ovat väärässä. He ovat tutkineet ilmastohusteita Uuden Englannin savialueella ja ovat tulleet siihen tulokseen, että ilmasto ei ole muuttunut ainakaan viimeiseen 30,000:teen vuotee. Ilmasto kiertää ja on vuorottaisesti viisi vuotta kylmää ja viisi vuotta lämpöstä.

METEORI NÄHTY CHATHAMISSA

Chatham, Ont. tammik. 5. — Muutamat paikallisen postikonttorin työläiset menivät työhönsä varhain tänä aamuna ja näkivät meteorin, jonka äkillinen ilmestys jätti heidät hämmästyneiksi. Ilmiö nähtiin vähää ennen päivän koittoa ja kulki se idästä länteen päin suurella nopeudella. Sen synnyttämä valo oli niin suuri, että se melkein teki sokeaksi. Maple Cityssä se nähtiin kello 5.45.

Työläisiä loukkautunut

Rakennuksen osa luhistui miesten päälle New Yorkissa

NEW YORK, tammik. 5. — Ainakin yksi mies sai surmansa ja neljä loukkaantui kun tulipalon heikentämä talon seinä ja lattia putosivat työmiesten päälle heidän siivotessaan palaneesta rakennuksesta rojua pois.

Onnettomuus tapahtui Colabellayhtiön paperivarastotalossa. Kolmannen kerroksen lattia murtui ja heitti alas hirsiä ja paperipakkoja työmiesten päälle. Vasta puoli tuntia tapaturman jälkeen saatiin kaksi miestä pelastettua, molemmat pahoin luokkaantuneena. Kaksi miehistä oli vielä useita tuntia tämän jälkeen raunioissa, josta vain toisen valitukset kuuluivat.

Maanviljelys-"harjoittajat" avuttomina

KYMMENIÄ NUORIA BRITTILÄISIÄ VANGITTU TORONTOSSA

Vailla ruokaa ja asuntoa

POLIISIT AHDISTAVAT HEITÄ "IRTOLAISUUDESTA"

TORONTO, Ont., tammik. 5. — Porvarilehdet kertovat, että kaksikymmentäneljä aivan avuttomaan asemaan joutunutta brittiläistä "harjoittelijaa", joiden ikä vaihtelee 19 ja 24 vuoden välillä, vangittiin varhain eilen aamulla. Heidät tavattiin nukkumassa Canadian Pacificin matkustajavaunuissa vanhan Union aseman takana. Poliisi syyttää heitä luvattomasta rautatie-alueella olemisesta sekä irtolaisuudesta, ja selittää, että useat heistä on vangittu jo aikaisemminkin sekä vapautettu, muodostuen nämä työttömät nuorukaiset "kiusalliseksi pulmaksi" viranomaisille.

Tilanteen tekee "kiusalliseksi" se seikka, että vallitseva valtiovalta sekä viranomaiset koettavat sivuuttaa työttömien hädänalaisen aseman tekemättä mitään hädän lieventämiseksi. Työttömien nälällä näännyttäminen, josta viranomaiset ovat vastuussa, saattavat toiselta puolen suuren yleisön arvostelun kohdistumaan virkavaltaa vastaan.

Lisäpiirteenä näiden nuorukaisten kohtalossa on se, että nämä brittiläiset nuorukaiset värvättiin Englannista hallituksen kannattamien siirtolaisuussuunnitelmien alaisena, ja hallitus on siis vastuussa heidän hädästään. Hallitus ei kuitenkaan tahdo tietää mitään asian tästä puolesta, vaan puhuu edelleenkin "valikoidun siirtolaisaineksen" hankkimisesta lisäämään maassa vallitsevaa työttömyyttä.

C.P.R. RAKENTAA JÄTTILÄISVETURIN

Mnotreal, tammik. 4. — Canadian Pacific Railway-yhtiö rakentaa uuden korkeahöyrypainejärjestelmän mukaisen veturin, joka voi kuljettaa 83,200 tonnia. Tämä veturi tulee olemaan ensimäinen laatuaan Amerikan mantereella ja yksi kaikkein voimakkaimmista koneista, joka syrjäyttää brbittiläisen keisarikunnan 5,600 sarjan voimakkuudessa. Uudessa koneessa tulee olemaan kaksipyöräinen etuosa, viisi paria vetopyöriä ja neljäpyöräinen jälkiosa. Se tulee kuulumaan Canadian Pacific-yhtiön T -4 -A luokkaan.

TAISTELU LEIJONAN KANSSA

Nairobi, Itä Afrika, tammik. 5. — Majuri Matthews työskenteli maantien rakennustyössä Kagerossa. Hän meni metsästämään lähellä olevaan metsikköön, missä tiedettiin olevan leijonia. Ammuttuaan uros leijonan hyökkäsi samalla naaras. Hän ehti ampua kerran sitä, vaan ei kuolettavasti. Leijona tuli hänen päällensä ja olisi varmaan tappanut, ellein eräs alkuasukas joka oli hänellä työssä, sattumalta olisi ollut likellä ja huomannut vaaran. Hän hyökkäsi ilman asetta leijonan päälle pelastaakseen isäntänsä. Tappelu sai lopulta sellaisen käänteen, että Matthews pääsi leijonan alta pois, sai pyssynsä ja ampui pedon.

Moelmmat miehet loukkaantuivat vaan ei pahoin. Heidät vietiin sairaalaan.

TULIROKKO LISÄÄNTYNYT OTTAVASSA

Ottawa, tammik. 4. — Eilen ilmoitettiin, että 14 uutta tulirokkotapausta on ilmaantunut. Kahdessatoista tapauksessa on kodit asetettu eristettyyn asemaan ja kaksi tapausta on otettu kuumesairaalaan. Yhteensä on nyt 139 tulirokko- ja 41 kurkkumätäsairasta.

Kiinan kansan riistäminen kukoistaa

TULLEILLA KISKOTTU ENEMMÄN KUIN ENNEN

Huolimatta sodasta ja nälänhädästä

ROSVOKENRAALIEN TULOLÄHDE

SHANGHAI, tammik. 5. — Vaikka Kiinassa on raivonnut nälänhätä ja sisällissota, niin silti hallitus on kyennyt kiskomaan suuria tullituloja. Viime vuoden tulot tulleista olivat noin $78,584,000. Tämä huomattava summa on kyetty saamaan kokoon, vaikka Hankovin ja Cantonin alueiden joet ovatkin olleet liikenteeltä tukossa huomattavan osan vuodesta sodan vuoksi. Viime vuoden tullitulot osoittivat $42,394,000:n nousua, joka aiheutui viiden prosentin koroituksen mielivaltaisesta ylittämisestä paljon yli 20 prosentin.

Rahaministerin sanotaan huolellisesti salaavan ne tullikeräykset, mitä on saatu entisen 5 pros. pohjalla, joilla on pitänyt maksaa ulkomaisia lainoja. Vaikka tämän pitäisikin olla virastosalaisuus, niin on saatu kuitenkin tietää, että 5 pros. pohjalla kerätyt tullitulot on olleet yhtä suuret kuin edellisenä vuonnakin.

Kenraali Yen His-Shain muutti Nankingin selityksen mukaan Shansista Cheng-Chow'iin. Honan Nankingin selityksen mukaan johtui siitä, että Yen taistelee radikaalista kenraalia Tang Sheng-Chi'tä vastaan, joka on nähtävästi piirittänyt Tsuchangin.

Presidentti Chiang Kai-Shek on kutsunut Kuomintangin jäsenet kokoontumaan keskustelemaan Kiinan vanhoista ajoista asti kuulun "kansalliamaineen" häviämisestä. Hän selostaa, että viimeisten vuosien aikana on kiinalaisten moraali ja siveys ruvennut huomattavasti rappeutumaan, ja jos ei pikaista apua saada, niin nämä ovat pian ... muistojen joukkoon. Kunnian ja moraalin puute on hänen mielestään suurempi vaara, kuin taloudellinen ja sotilaallinen painostus.

Kiinan sekasortoinen tilanne johtui feodaalijärjestelmän jättelden hävittämisestä ja kapitalistisen järjestelmän juurtumisesta tilalle, mikä vuorostaan on synnyttänyt tavattomia ristiriitoja sen vuoksi että kapitalistisen järjestelmän Kiinaan leviäminen on tapahtunut sen raaimmassa siirtomaakapitalismin muodossa.

PALJON AVIOEROHAKEMUKSIA KÄSITELTÄVÄNÄ OTTAWASSA

Ottawa, tammik. 5. — Parlamentin tulevalle istunnolle on saapunut paljon avioerojuttuja. Jos niitä vain saapuu samalla tavalla, niin arvellaan että on muodostettava senaatin ennen ehdottama erikoinen avioero-oikeus Ontarioon. Yhteensä on lähetetty 147 erohakemusta, näistä Ontariosta 127 ja Quebecistä 20. Vaimoilla on 88 erohakemusta ja miehillä 59.

POIKASET HUKKUIVAT ST. LAWRENCE-JOKEEN

Montreal, tammik. 5. — Maurice Bren, 13 v., ja Jaques Beauvais, 14 v., hukkuivat eilen St. Lawrence-jokeen, heidän ollessaan jäällä, joka oli useita päiviä kestäneen suoja-ilman vuoksi heikentynyt. Kaksi miestä huomasi poikaset jäällä, ja varottivat heitä tulemaan pois jäältä, mutta tällöin pojat jo vaipuivat jäihin.

SEITSEMÄN HENKILÖÄ LOUKKAANTUNUT RÄJÄHDYKSESSÄ

Santa Clara, Calif., tammik. 4. — Seitsemän ihmistä loukkaantui, yksi ehkä kuolettavasti, kun kaupungin pääkadulla oli tänään räjähdys, joka rikkoi seitsemän kaupparakennuksen etuosan.

KYMMENEN POIKAA HUKKUNUT JÄIHIN RUOTSISSA

Köpenhamina, Tanska, tammik. 5. — Kymmenen poikaa hukkui eilen, kun jää murtui heidän altaan. Pojat olivat luistelemassa Ruotsin puolella olevalla Flien-joella.

NAISPOLIISEJA LIVERPOLIIN

Liverpool, Engl., tammik. 5. — Useita vuosia kaupungin neuvostossa olleen kysymyksen naispoliisien käytäntöönottamisesta, on kaupungin neuvosto lopullisesti ratkaissut muutaman äänen enemmistöllä ottamisen puolesta. Naispoliisien työstä ja käytännöllisyydestä on paljon väitelty kaikissa suurissa kaupungeissa Englannissa. Monet poliisipäälliköt ovat kokonaan vastustavalla kannalla, osa taas on hyvinkin innostunut.

VAPAUS
Canadan suomalaisen työväestön sinne äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., Jokikinen, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.
VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.
Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Toimitus, konttori, kirjakauppa ja paino omassa talossa Elm Streetillä.

Postiosote: Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont.

Puhelimet: Konttori 1038. — Toimitus 536W. — Kirjakauppa 2387W.
Phones: Office (job work, advertisements, etc.) 1038—Editor 536W.—Bookstore 2387W.

Liikkeenhoitaja: J. W. Ahlqvist.
Manager: J. W. Ahlqvist.

Office, Bookstore and Printshop: Vapaus Building, Elm Street.

All mail to be addressed: Vapaus, P.O. Box 69, Sudbury, Ont.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50 ja 1 kk. $1.00.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjevaihtoilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 50c päälle. — Nimenmuuttoilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Asuntoeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50 lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Halutaan tiedot ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmettäjien ja ilmotusagentuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.
General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. W. Ahlqvist, liikkeenhoitaja.

"Canadan oikeistolaiset perääntyvät, ontuvat ja arkailevat"

Pintapuolisuus, harkitsemattomuus ja kiihko aiheuttavat joskus sellaisten johtopäätösten vetämisiä, joilla ei öle enää mitään yhteyttä sen asian kanssa, jonka oletetaan olleen niiden aiheena. Niin on käynyt sillekin sekavalle toimituspätkälle, joka esiintyy "Työmiehen" joulukuun 20:nen päivän numerossa, varustettuna ylläolevalla otsikolla.

Siinä sanotaan aluksi: "Se oikeistolaisuuden selvä purkautuminen, mikä samanaikaisesti ilmautui sekä Canadassa että Superiorissa, osoittaa selviä perääntymisen merkkejä varsinkin Canadassa, joskaan ei Superiorissa, työläisten ja työtätekevien jäsenjoukkojen painostuksen ja päättävän esiintymisen ja puolueitten johtaman tarmokkaan taistelun alaisena."

S. J. Toimeenpaneva komitea on väittänyt ja väittää edelleenkin, ettei henkilön, jolle Poliittinen komitea antoi täyden tunnustuksen poliittisesta täysipainoisuudesta, lähettäminen "Vapauteen", ollut lainkaan mikään "oikeistolaisuuden purkautuminen", sitä vähemmin "selvä" sellainen, vaan että "oikeistolaisuus" on syyttäjiemme taholta liitetty juttuun jälestäpäin jäsenjoukkojen harhaanjohtamiseksi. Tässä suhteessa voimme lisätä, ettemme ole myöskään perääntyneet hituistakaan siitä kannasta, minkä olemme katsoneet järjestömme, yhteisen liikkeemme ja puolueemme parhaaksi.

Edelleen sanotaan kirjoituksessa, että "joulukuun 12 päivän "Vapaus"-lehti heittäytyy polvilleen, viitaten Kominternin sanomaan ja vaatii, ettei oikeistolaisuusilmiöitä saisi arvostella, mutta vaikenee sellaisten alkeellisten ehtojen suhteen, mitkä Kominterniin vetoavalle lehdelle täytyisi olla ominaisia."

Tässäkin on poliittinen mielikuvituksenne lähtenyt kulkemaan tosiasioiden edelle. Olemmeko me vaatineet olemaan arvostelematta oikeistolais-ilmiöitä? Emme. Vahinko vaan, että tuo "arvostelu" ei ole aina oikeistolais-arvostelua, vaan tällä nimellä verhottua ryhmäkuntaisten vehkeilyjen ajamista. Me olemme odottaneet, että Kominternin tulee kiinnittämään huomionsa Canadan kommunistipuolueen mahdottomaan tilanteeseen sekä olemme sovittelumielessä vastaanottaneet Kominternin johdon kehoituksen asiassa ja päättäneet sitä noudattaa, antaaksemme Kominternille tilaisuuden oikaista puoluejohdon virheitä. Mutta me olemme myöskin vaatineet syyttäjiämme noudattamaan noita ohjeita. "Työmies" ja muut yhdysvaltalaiset puoluelehdet tietävät, että tämä olisi myös heidän velvollisuutensa. Noudattavatko he niitä, on toinen asia!

"Vapaus" ei ole myöskään "reuhkaissut", "ettei se ole koskaan ollutkaan kommunistilehti". "Vapaus" on vain sanonut, että se ei ole ollut kommunistipuolueen lehti, vaan suomalaisen järjestön lehti. Viralliset asiakirjat lehden perustamisesta saakka tämän todistaa. Lehden asema tässä suhteessa on ollut sama, kuin muiden vastaavien kielijärjestöjen äänenkannattajien. Tällä ei silti ole kielletty lehden kommunistista väriä. On parempi pysyä totuudessa, naapurit.

Olemme pahoillamme, että täytyy tämänkään verran polemisoida kanssanne, mutta noin jyrkästi totuudesta poikkeavia hyökkäyksiä ei voi vaitiololla sivuuttaa. Jäsenistön tulee muuten tarkasti muistaa, mitä me olemme kiertokirjeissämme ja tiedotuksissamme sanoneet, eikä antaa toisten puhua ja kirjoittaa meidän laskuumme.

C. S J Toimeenpanevan komitean puolesta,
JOHN WIRTA, sihteeri.

Kapitalistien pulakauden leviäminen

Maailman kapitalismi on vastakkain vakavan pulakauden kanssa vuonna 1930. "Daily Worker" huomauttaa, että on mielenkiintoista tarkata, kuinka kapitalistinen lehdistö koettaa selittää näitä rappeutumisilmiöitä.

New York "Times" julkaisee näillä intoilevilla otsikoilla kuvauksen Europan maiden taloudellisesta tilanteesta: "Vuosi 1929 oli onnellinen vuosi Suur-Britannialle"; "Ranska ottaa uuden vuoden vastaan toivorikkain mielin"; "Saksa ottaa vuoden 1930 vastaan uudella rohkeudella"; ja "Italia valmistautuu vastaanottamaan uutta vuotta uudella luottamuksella."

Tällainen kuvaus tekee luonnollisesti hyvää kapitalistiselle sydämelle, mutta tämän iloisen mielialan rikkoo sama "Times" itse julkaisemalla: Pidemmälle kehittyvä taantumus on odotettavissa. Europalaisilla markkinoilla katsotaan nykyisten tapahtumien merkitsevän liike-innostuksen häviämistä."

Ranskan on tähän asti katsottu olevan kaikkein suotuisimmassa tilanteessa olevan maan, johon nykyinen pulakausi ei ole koskenyt yhtä ankarasti, kuin muihin kapitalistisiin maihin. Sieltä tulleet sähkösanomat kertovat: Vaikka taloudellinen tilanne Ranskassa on vankka ja verrattain tyydyttävä, kokeneet ihmiset eivät sulje silmiään siltä tosiseikalta, että siihen vaikuttaa varmassa suhteessa teollisuuden ja kaupan yleinen lamaantuminen, mitä odotetaan virallisissa keskuksissa.

Mitä suurta onnellisuutta on vuosi 1929 antanut Suur-Britannian työläisille? Brittiläinen työttömyys kasvaa nopeasti. MacDonaldin hallitus petti mainareita. Kutomotyöläiset olivat pakoitetut suostumaan työnantajien kätyreiden, "työväenpuoluelaisten", tarjoamaan palkanalennukseen. "Työväen hallituksen aikana on murhattu vielä enemmän hinduja. Meerut-tapaus on esikuvana suurien hindujoukkojen sorrosta. Brittiläiset työläiset köyhtyvät entistä enemmän. Suur-Britannian teollisuus ei ole kohoamassa. MacDonaldin hallitus ei kyennyt toteuttamaan kapitalistien suunnitelmaa, ja työttömyys lisääntyy.

Saksassa työttömyys kasvaa, työttömät työläiset tulevat yhä enemmän taisteluintoisiksi Saksassa on enemmän kuin 2 miljoonaa työtöntä.

Arnaldo Cortesi, New York "Times"-lehden kirjeenvaihtaja kertoo sähkösanomassaan Italian vakavasta taloudellisesta tilanteesta "joka on ulottanut painostavan vaikutuksensa kauppa-alalle, liikkeeseen ja yleiseen edistymiseen liran vakiinnuttamisen jälkeen. "Ja kaiken tämän hän toivoo fascistien voivan poistaa vuoden 1930 kuluessa. Italiassa on vakava työttömyys, joten tämä tilanteen parantuminen pysyy vain fascistien toivona, kehittymättä todellisuudeksi.

Yhdysvaltain kauppavirasto kertoo Australiassa vallitsevasta ankarasta pulakaudesta. Viimeisimmässä raportissa sanotaan:

Huomattavaa laskua on ollut asunto- ja liikerakennusten rakennusalalla, mutta nykyinen tullikorotus virkistää tehdasrakennusten rakennussuunnitelmia. Hiililakko Uudessa Etelä-Walesissa on yhä vaikuttelematta ja valtion virkailijat ovat avanneet yhden mainin vapaaehtoisten (rikkurien) työläisten avulla. Mitään parannusta tilanteessa ei odoteta tapahtuvan tammikuun ajalla."

Argentiinassa vallitsee myöskin sama ankara pulakausi, kuin muuallakin. Ensimäisen kerran moniin vuosiin on kullanvaihdospankki suljettu. Sitenkin maanviljelijöihin koskee tämä ajanmukainen pulakausi erittäin kipeästi.

Avoin vaatimus tov. A. T. Hillille

"Eteenpäin"-lehden joulukuun 31 päivän numerosta luin kirjoituksesi, joka sisältää joukon kummallisia väitteitä, mutta joista vain yhteen katson välttämättömäksi kajota, koska sinä yrität iskeä nimellisesti minua, eikä kukaan muu, kuin henkilö itse luonnollisesti kaan voi sanoa, mitä tuo henkilö ei ole sanonut, tai ajatellut.

Lainaan kirjoituksestasi seuraavat lauseet: ... niin myöskin Wirta oli valmis muodostamaan jo uuden puolueen vuosi sitten ja Ahlqvistkin silloin ihmetteli, että mitähän se ajaa takaa." "Uusi puolue, mikä on Wirran mielessä, tulisi nähtävästi rakentumaan tällaiselle ohjelmalle, j.n.e."

Mitähän sinä, tov. A. T. Hill, "ajat takaa" tuollaisella lausunnolla...? Humalassa minä en ole ollut moneen vuosikymmeneen, enkä muutenkaan sellaisessa tilassa, että olisin jotakin puhunut, joka ei koskaan ole ollut mielessäni. Jos sinulla lainkaan on mitään pohjaa tuollaiselle lausunnolle, niin täytyy olla kysymyksessä jonkun lauseen tunnoton vääntäminen, johon mahdollisuuteen viittaa mainitsemasi Ahlqvistin ihmettely: "mitähän se ajaa takaa". Mutta sinun ei ole tarvinnut "ihmetellä", sinulle on nähtävästi ollut "ilman muuta selvää, että minulla "on mielessä uusi puolue"!

Minä en ole salannut ajatuksiani, joten, jos olen sinulle ilmaissut valmeuteni uuden puolueen "perustamiseen", niin olen sen silloin tuonut esiin sadoille muillekin työläistovereille. Todista siis lausuntosi. Se ei ole vaikeata, ellei se ole silkkaa valhetta!

John Wirta.

Toronto, 3 p. jouluk. 1929.

EDELLÄOLEVAN SEKÄ ERÄIDEN MUIDEN EDESOTTAMISTEN JOHDOSTA

Koska Hillin vastauksessa Lattavalle ja allekirjoittaneelle, joka on julkaistu mainitussa "Eteenpäin"-lehdessä, on vedetty Wirta jonkun "uuden puolueen" perustamisjuttun yhteyteen, jonka suhteen allekirjoittaneen väitetään lausunneen ihmettelynsä Hillille, on muutama sana sanottava tämän johdosta.

Ensiksi on kuitenkin huomattava, että koska meihin on Kominternin taholta vedottu, että "...siihen saakka, kun Kansainvälisen toimeenpaneva komitea on perinpohjin tutkinut ja ratkaissut kaikki kyseessä olevat riitaisat kysymykset, molemminpuolisen tiedotusten perusteella, on Canadan puolueen ja järjestön johtavien kaikkien elimien kartettava kaikkia selkkausta lisääviä toimenpiteitä, jotka saattaisivat pahentaa keskinäisiä suhteita, ja lisätä repeämän vaaraa", niin allekirjoittanut pitää velvollisuutenaan vaieta Hillin y.m. tekeleisiin nähden muissa suhteissa, vaikka tämä määräys ei näy kuuluvan näille meidän "johtajille". Mutta koska Hill on täältä "Wirran uuden puolueen" perustamisjuttua levitellyt m.m. Timminsissä ja mahdollisesti muuallakin, niin tämän johdosta tahdon sanoa, että tämä Hillin "ankka" nykyiseen puolueen ja järjestön väliseen selkkaukseen sovellettuna on provokaattorimaista valehtelemista, joka on tullut näille "johtajille" niin yleiseksi ja luvalliseksi.

Olen ollut tilaisuudessa näkemään suomenkielisen kirjeenvaihdon, joka on lähetetty puolueen soluille minun ja Wirran erottamisesta puolueesta, joka tekele on myös tehty Kominternin vetoomuksen jälkeen.

Tähän tahdon vaan sanoa, että turhaa vaivaa. En tule teihin "johtajiin" vetoamaan, koska te olette menettelyllänne rikkoneet puolueen säännöt, ottamalla jäseniltä ne oikeudet pois, mitkä niille kuuluvat solujen kautta. Teihin "johtajiin" vetoominen — sillä säännöt ei näy teitä varten olevankaan — olisi narrimaista, ja tekojenne mukaista.

Koska Kominternin on pidättänyt itselleen vallan ratkaista meihin nähden sovelletun puoluekurin, olisitte voineet pidättyä tämän kaltaisesta menettelystä, näkökannan tulvan johdosta, nähdäksenne onko Kominternin kaikessa teidän "johtajien" edesottamisessa samaa mieltä. Taktillisesti oli siis välttämättömä tämän "dokumentin" lähettäminen, saadaksenne sen juurrutetuksi jäsenistöön, voidaksenne paremmin onnistua "Vapauden" "poikotus"-yrityksessänne, sen salaisen masinan avulla, joita teidän "keskuksien" miehet ovat järjestelemässä, käyttäen valheita, väärästelyä ja kaikenlaista "agitatsioninne" lähikohtana.

J. W. Ahlqvist.

Toronton uutisia

Nyt kun on C. S. järjestön jäsenryntäys käynnissä, olisi Torontossakin kaikkien, etenkin nuorten liityttävä suomalaiseen järjestöön jäseniksi ja myös kommunistipuolueeseen. Täten menetellen me asettaisimme Canadan yleistä työväenliikettä, se olisi samalla palvelus myös itsellemme. — Täällä Torontossa erikoisesti pitäisi nuorten ottaa asia omakseen. Mitä suuremmalla joukolla me liitymme järjestöön, sitä joutuimmin me saamme itsellemme haalin Torontossa alakaupungille ja niin vältymme vuokraamasta juutalaisten haalia, juutalaisten jotka [illegible] ovat keltaista Simpsonin sakkia. — Siis kaikki mukaan, tarmolla työhön järjestön hyväksi ja oman haalimme pystyttämiseksi. — Jäsen.

Eri paikkakunnilta

Red Deer, Alta.

Tulin valituksi naisjaoston viimeisessä kokouksessa Vapauteen kirjeenvaihtajaksi, sillä kun Toverittarelta posti viranomaiset kielsivät pääsyn Canadaan, niin olemme pakotettu käyttämään Vapauden palstoja.

Alussa naisjaoston toiminnasta voin mainita tärkeimpiä kohtia, kuten ompelumyyjäisistä, jonka toimeenpani naisjaosto. Elspethin S. J. osaston haalilla marraskuun 28 p. Kokonainen tulopuoli oli yhteensä $72.25. Myyjäiset onnistui kaikin puolin niin kiitettävän hyvin kuin toivoa voimme. Sillä viime vuoden huonon viljasadon tällä alueella huomioon ottaen on paikkakunnan työläisväestö kykenemätön runsaammin uhraamaan yhteisen asian hyväksi nekään jotka pitävät tämän velvollisuutenaan.

Osastomme lahjoitti Ontarion metsätyöläisten lakkorahastoon ja Albertan alueen naisliiton sihteeristön rahastoon kumpaiseenkin viisi dollaria, jotka on toimitettu asianomaiseen paikkaan.

Tulee ajateltavaksi, kuinkahan moni työläinen tass tämän joulun aikana näyttäytyy päihtyneessä tilassa, synti joka on suuressa määrässä työtätekevän luokankin omana — että aineet, ne vähäiset pennit, mitkä on ansainnut raskaan työn teolla, tuhlataan tällaiseen ihmisruumiille tuhoa tuottavaan myrkkyaineeseen. Tästä sitten seuraa että, järkensä menettänyt henkilö saa päähänsä että nyt, minun on mentävä juonilla jatkamaan yleisiin työläisten järjestämiin huvitilaisuuksiin. Pahe vielä ilmenee sellaisilla työläisillä, jotka lukeutuvat vallankumouksellisiin joukkoihin, joka on ehdottomasti moitittava ja vastakkainen. Toivomme myöskin työväenliike yhtenäistä taistelu tarmoa ja raittiutta alkavalle vuodelle. — S. M.

Sointula, B. C.

Joulujuhlat toimeenpanivat pioneerit, ja onnistuivat mainiosti. Se oli oikea lasten juhla, joka vanhemmankin väestön mieltä virkisti.

Tapanin-päivän iltana esitettiin näytelmäkappale nimeltä Aviolittotoimisto, — oikea naurupilleri!

Uudenvuoden juhlissa esitettiin murhenäytelmä "Ihrt", joten näiden joulu-juhlien ajalla saatiin niin surua kuin iloa. — A. M.

JÄRJESTÖN ASIAT

PÖYTÄKIRJA

tehty Canadan Suomalaisen järjestön toimeenpanevan komitean kokouksessa joulukuun 10 päivänä 1929. Saapuvilla oli E. Pirttinen, J. Kahila. K. Salminen, A. Kivi, J. Latva, ja sihteeri J. Wirta, puheenjohtajana Latva.

1. Päätettiin lähettää kiertokirje osastoille, jossa ilmoitetaan toimeenpanevan komitean ohjeet, miten on menetteltävä puolueen johdon ja järjestön tp. komitean välisessä selkkauksessa. Osastoja pyydetään tarkoin seuraamaan annettuja ohjeita ja toimimaan niiden mukaan.

2. Osastoille päätettiin ilmoittaa, että mitään virallista ilmoitusta ei järjestön toimeenpaneva komitea eikä "Vapauden" johtokunta, ole saanut siitä, että [illegible] kan liikeyhteyden järjestömme lehden "Vapauden" kanssa. Tietäessämme että [illegible] kustannusliikkeiden asioita hoitaa erikoinen johtokunta, [illegible] ja molempien järjestöjen edustajista, siksi katsomme, [illegible] Näin ollen olemme katsoneet, että edelleen olemme liikeyhteydessä järjestömme rajantakaisten lehtiliikkeittemme kanssa, sekä että ennen tehdyt sopimukset ovat voimassa, joten ne Yhdysvaltalaiset Canadaan lähetetyt asiamiehet, toimivat täällä sopimusten vastaisella maaperällä lehtiliikkeiden välillä olevien sopimuksien rikkojina. Heitä on osastomme kohdeltava toimintamme hajoittajina.

3. Järjestön naispuhujaksi valitsi tp. komitea toveritar Lyyli Toivosen. Puhujan matka aletaan ensiksi Pohjois-Ontarion osastoista.

4. Luettiin "Vapauden" johtokunnan pöytäkirja marraskuun 21 päivältä, joka hyväksyttiin. Samoin luettiin johtokunnan pöytäkirja joulukuun 3 päivältä, jonka johdosta päätettiin tiedustella, onko johtokunnan mielestä ihan välttämätöntä palkata vakituinen ilmoitusjohtaja tätä puolta liikkeessä hoitamaan vakituisella palkalla.

5. Port Arthurin osaston pyyntö saada pieni rahalahja järjestön varoista osaston uuden talon avajaisjuhlan johdosta, katsottiin ei voitavan tehdä rahalahjoitusta järjestön varoista, vaan tervehdyssähkösanoma päätettiin lähettää toimeenpanevan komitean puolesta juhlatilaisuuteen.

Kokous lopetettiin. Kokouksen puolesta,

John Wirta, sihteeri.

Ylläolevan pöytäkirjan olemme tarkastaneet ja hyväksymme sen kokouksen päätöksien kanssa yhtäpitävästi kirjoitetun.

Torontossa joulukuun 31 päivä, 1929.
K. Salminen E. Pirttinen
pöytäkirjan tarkastajat

PÖYTÄKIRJA

tehty Canadan Suomalaisen järjestön tp. komitean kokouksesta joulukuun 12 päivänä, 1929. Saapuvilla oli E. Pirttinen, K. Salminen, A. Kivi, J. Latva ja sihteeri J. Wirta, puhetta johti Latva.

1. Luettiin sihteerin laatima kirje Yhdysvaltain toverilehtien johtokunnalle ja Suomalaisen järjestön tp. komitealle, jossa selostettiin puoluejohdon ja järjestön tp. komitean välistä selkkausta, ja niitä ohjeita joita tp. komitea on saanut asian johdosta, joita olisi molemmin puolin seurattava ja jotka koskevat yhtä hyvin toveriliikkeitä Yhdysvalloissa; koska itse ovat osallistuttaneet itsensä tähän meillä olevaan sisäiseen selkkaukseen. Kirjelmä hyväksyttiin sellaisenaan lähetettäväksi

2. Toimeenpanevan komitean edustajaksi kokoukseen, jossa keskustellaan puolueen ja järjestön tp. komitean välillä olevasta selkkauksesta, valittiin tov. Arvo Vaara.

3. "Vapauden" toimitusvoimain lisäämisestä pitkän harkinnan perusteella velvoitettiin sihteeri kääntymään kirjeellä eri henkilöitten puoleen, joiden tiedetään olevan puoluelehtiemme toimittajia.

4. Seuraava kokous päätettiin pitää joulukuun 14 päivänä, lauantai-illalla kello 6, jossa tarkistetaan ne asiapaperit, jotka laaditaan selostukseksi niistä vaiheista, joissa järjestömme olemassaoloajallaan on ollut.

5. Kokous lopetettiin. Kokouksen puolesta,

John Wirta, sihteeri.

Ylläolevan pöytäkirjan olemme tarkastaneet ja hyväksymme sen kokouksen päätöksien kanssa yhtä pitävästi kirjoitettuna.

Torontossa joulukuun 31 päivä 1929.
K. Salminen E. Pirttinen
pöytäkirjan tarkastajat.

TYÖVÄEN URHEILU

JÄNNITTÄVÄT HIIHTOKISAT OVELLA

Talven ensimäiset huomattavimmat ottelut hiihdossa kamppaillaan täällä Beaver Lakella ensi sunnuntaina t.k. 12 päivä, kun hiihdetään Jehun järjestämänä 30 km. viestinhiihto kauppias Karl Lehdon lahjoittamasta komeasta kiertopalkinnosta. Ottelut tästä kiertopalkinnosta ovat muodostuneet aina kireäksi saavuttaen huippunsa viime talvena jolloin johdossa kamppailivat vuorotellen Kisan ja Jehun miehet ja jonka jännittävässä ottelussa voittivat Kisalaiset noin puolen suksen pituisella etumatkalla. Siis äärimmäisen jännittävä ja tasaväkinen ottelu. Varmaa on että tulmasti siltä nytkin pojat yhteen ottaa ennen kun voitto liukenee toiselle eli toiselle. Molemmilla seuroilla on kiertopalkintoon jo yksi kiinnitys. Kuka voittaa nyt? Kas siinä kysymys, josta pohtiessaan rehdit penkkiurheilijamme ovat tupruutelleet monta piipullista tupakkaa, ja vaivanneet aivojaan. Ensi sunnuntaina klo 2 päivällä kun saapuu paikalle näkee komean lähdön, ja tietysti hieman myöhemmin sen jännittävän loppu nykäsyn.

Jehu laittaa tuleen ainakin kolme joukkuettaan, joten, käyttääksemme Laineen Lassin sanontaa, saa siinä todellakin kanssakilpailija "vitiä silmilleen". Niin eikä ne juhlat siihen hiihtoon lopu. Illalla sitä sitten sopii verrytellä kilpailussa kangistuneita [illegible] tanssilla, ja myöhemmällä esitetään kansalle se hauska naurulhermoja treenaava kolmi näytöksinen kappale "Hirttonuora" eli Asarias Pöllänen leskimiehenä. Kappale on jatkoa ennemmin esitettyihin näytelmiin "Savon sydämessä" ja "Umpisolmu."

Nauraa saa todella Asiariaksen kohtalokkaalle elämälle leskimiehenä. Ja kun tiedämme että nauru ja iloisuus on sinänsä terveyttä ja ruttkasti edistävät terveyttä ja iloista hyvinvointia, olemme varmat että suuri kansa saapuu tilaisuuteen runsaslukuisesti jo terveydellisistä syistäkin, ja toisekseen tietävät myöskin sen että voimistelu seurat, etenkin tälläiset maalaisseurat, taistelevat ankaran taloudellisen puristuksen kourissa ja vaikeissa olosuhteissa yleensä, ja että saapumalla runsaslukuisesti näihin harvoihin seuran järjestämiin iltamiin, ovat saapumisellaan parhaiten auttaneet myöskin seuraa taloudellisesti.

Olemme aina oppineet saamaan iltamiimme runsaasti maan rahvasta ja emme luule nytkään erehtyvämme, vaan varmaan joka tönöstä astuu ihmiset suksilleen ja aukasevat tukkeutuneet latunsa valtateille ja edelleen torpalle.

Siispä ensi pyhänä tavataan kilpailupaikalla ja illalla haalilla.

Tekonimus.

"Töölissport Eestis"

(Työläisurheilu Virossa)

"Kaamea kuin kirous menneisyyden
maahan sorrettu, voimaton suku
käyrät, kyttyrät, vaivaloiset
juurineen, juuretön, mätäsuon hete.
Se on Eesti"

Näin sanelee Etstin paras runoilija Gustav Suits ankaran ja pessimistisen tunnustuksensa kotimaan olojen kurjuudesta runossaan "Laulu Eestistä". Päivä päivältä vaikeammaksi muuttuvat elinehdot, kokoon luhistunut teollisuus, yleinen reaksio ja yli kaiken kasvava mielenkarvauden, ahtauden ja köyhyyden tunne se on vaatimaton luettelo ja henkilöllistyttää nykyistä Eestiä.

Mutta ei aina ole sama tiukkuus ja mielenkarvaus ivalloittanut mieliä meidän kivisen ja köyhän maan asukkailla. On tääläkin ollut valoisia ja innoittavia päiviä.

Niin ihmeen selvänä pysyy vielä muistissa 1917 vapautuvien kansanjoukkojen vallankumousinnostuksen ja punaisten lippujen ylpeä vuosi, jolloin miljoonien voimakas riemu ja vapautumisen tunne muutti vallankumouspäivät unohtumattomiksi juhla- ja ilopäiviksi.

Se oli työtätekevän kansan innostus ja usko uuteen parempaan elämään sekä yhteiskunnallisen järjestyksen saapumiseen — mikä sinä aikana vallotti innostuksenmyrskynä miljoonia mieliä.

Mutta tämä ylevä aika sai kestää niin Eestissä kuin Suomessakin ainoastaan muutamia kuukausia.

Jo v. 1927 — kymmenen vuotta myöhemmin, on molemmissa maissa vieraitten orjaisäntien sijalle, nousseet omasta suvusta herrat, jotka hallitsivat vieläkin suuremmalla julmuudella, huolimattomuuden ja kapitalistisen omahyväisyyden tavoittelemisella, kuin heidän edelläkävijät, tsaarivallan kätyrit.

Taasen vallitsee rautaisen painostuksen, militaristisen vasemmistön ja raskaan reaksion henkeä salpaava aika, jolloin on jo ennätetty haudata suurempi osa vallankumouksella voitettua vapautta ja tallata jalkojen alle enemmistö niitä tosiasioita, mitä vapauden ja vallankumouksen vuosina pidettiin pyhinä ja ennenkaikkea läheisinä. Olemme joutuneet ajanjaksoon jolloin vallankumousinnostusta monessakin maassa on lauhduttanut valju orjamielinen alistuminen voitokkaalle vasemmistolle. Monessakin maassa on noussut punaisen lipun tilalle musta lippu ja myös moni toveri muuttunut yli yön Juudas Iskariotiksi, joka aina on valmis myymään kapitalisteille muutaman hopearahan edestä entisten uskollisten toverien elämän ja oikeudet. Työläisliikkeen tie on muuttunut Golgatan tieksi samoissa porvarillisissa tasavalloissa, joitten vapautuminen monarkismin ikeestä toteutui kerran työläisvallankumouksen voimakkaalla voittokululla.

•

Eestin työläisurheiluliikkeen synty ja ensimäiset toimintavuodet ovat sattuneet yhteen vaikeitten reaksionivuosien kanssa. Tämä aika on ollut kaikkea muuta kuin suotuisa työväenliikkeelle ja sen erikoisilmaisuille. Ensimäiset lyhyen ajan toimineet työläisurheiluyhdistykset Eestissä, joitten perustamisaika lankeaa yhteen v. 1920—1921 kanssa, suljettiin pian pakkoin niiden poliittisen toiminnan tähden Yhdistysten omaisuus siroteltiin eri puolille, kun taasen osa aktiivisimpia jäseniä ovat vieläkin poliittisina vankeina.

Näin vieri poliittisen reaksion takia useita vuosia Eestissä, jolloin työläisurheiluliike oli täydelleen kuollut.

Vasta v. 1921 keväällä alettiin jälleen ensimäisten uusien työläisurheilujärjestöjen perustaminen.

Onnettomuudeksi sijoittuivat niissä johtaville paikoille sosialidemokraattiset herrasmiehet, jonka luonteenomaisessa toiminnassa, ensimäiseksi luonteenomaiseksi askeleeksi tuli uusien työväenurheilujärjestöjen liittäminen ja rekisteröiminen Eestin porvarilliseen urheiluliittoon. Näin ollen aloittivat perustetut työväenurheiluyhdistykset toimintansa sosialidemokraattisten herrasmiesten maailmankatsomuksen ja toivomuksen mukaisesti porvarillisten urheilujärjestöjen kanssa käsi kädessä ja porvarillisille urheilujärjestöille alamaisina. Yllämainituilta johtavilta toimihenkilöiltä tehty päätös muuttuikin uusille urheilujärjestöille kohtalokkaaksi niiden syntymävuosista alkaen. Asiasta tietoiset työläisjoukot ilmaisivat kantansa kyllin selvästi; he jäivät syrjään tämäntapasista työläisurheiluyhdistyksistä.

Sosialidemokraattien mielettömätsä ponnistuksesta huolimatta kuolivat yhdistykset täydelliseen valekuolemaan. Jäsenten lukumäärä ei noussut ainoassakaan yhdistyksessä yli 20. Vuoden aikana ei jaksanut yksikään yhdistys järjestää yhtään julkista urheilukilpailua, suurimman järjestön "Tallinnan Työläisurheiluyhdistyksen" vuosikokoukseen tammikuussa v. 1927 oli saapunut ainoastaan 3 jäsentä ja nämäkin johtokunnan jäseniä. Seuraavana vuonna toistui sama asia. Talvi, kevät ja kesä menivät ilman, että olisi järjestetty ainoatakaan kilpailua. Työväen urheiluliike sosialidemokraattien johdolla ja porvarillisille urheiluhenkilöille alamaisena oli Eestissä joutunut luonnolliseen ja lopulliseen vararikkoon.

•

Ratkaisevan käänteen Eestin työväen urheiluliikkeeseen toi v. 1927 syksy. Ryhmä työläisurheilijoita jotka olivat aikaisemmin pitäneet parempana kuulua porvarillisiin urheilujärjestöihin, kuin sosialidemokraattien toimesta porvarilliseen liittoon registeröityihin työväenurheilun yhdistyksiin, jotka sitäpaitsi täydellisesti oli muutettu sosialidemokraattisen puoluepolitiikan temmellyspaikoiksi — muuttivat tähänastiset kantansa monien harkintain jälkeen, liittyen valekuolemassa kituviin työläisurheiluyhdistyksiin, aloittaen niissä perinpohjaisen uudistusyrityksen. Kiireellisesti kokoonkutsuttiin uusien toimihenkilöiden aloitteesta Tallinnaan ensimäinen Eestin työläisurheilun kongressi. Kongressin polttavimmaksi kysymykseksi Eestin itsenäisen työläisurheiluliiton luominen ja suhteiden kysymys porvarilliseen urheiluliikkeeseen. Mainittua kysymystä selosti näiden rivien kirjoittaja, vaatien ehdotonta eroamista porvarillisesta urheiluliitosta ja itsenäisen työläisurheiluliiton luomista. Siitä huolimatta, että porvarillisesta urheiluliitosta eroamista ja itsenäisen työläisurheiluliiton perustamisen ajatusta vastaan suurella kiivaudella väittelivät sosialidemokraattisen urheiluliikkeen tähänastiset johtajat: sosialidemokraattinen kansanedustaja Kink ja puolueelle uskollinen A. Offenbach, päätti läsnäolijain valtava enemmistö itsenäisen työläisurheiluliiton luomisen ja työläisurheiluyhdistysten eroamisen porvarillisesta liitosta.

Tällä päätöksellä ja tästä alkaen alkoi myös Eestin työläisurheiluliikkeessä voimakas nousuaika. Liitto jonka johtokuntaan valittiin suuri osa uusista toimihenkilöistä aloitti toimintansa suurella vauhdilla ja voimaperäisesti.

Olot työläisurheilun kehityksessä olivat kuten ennenkin äärimäisen vaikeat. Puuttuivat suojat, raha kaikkein tarpeellisimmatkin urheiluvälineet.

Mutta aivan kuin ihmevoimalla alkoi vaikeuksista huolimatta, työläisurheilun voimakas voittokulku Eestissä. Jo seitsemän kuukauden aikana, liiton perustamisen jälkeen kasvoi liittoon kuuluvien järjestöjen määrä enemmän kuin kaksinkertaisesti. Järjestöt ryhtyivät innolla järjestämään urheiluharjoituksia: voimistelussa, leikeissä, nyrkkeilyssä yleisurheilussa j.n.e. Järjestettiin suuri määrä kilpailuja, näistä useat kansainväliset N.-Venäjän, Suomen ja Latvian työläisurheiluliittojen välillä.

(Antosn.)

TILATKAA VAPAUS!

Ville Airolan muistolle

Sammui henki hyvän miehen,
laatumiehen, laulumiehen,
soittajan soturiryhdin,
avo-otsan aateveljen,
leikkisän, leveärinnan,
reilun, rattoisan toverin.

Syyttikö joku sinua
heikkoudestasi yhdestä...
Kenpä tutkisi sydämet,
poukamat poven palavan,
ilot, surut inehmoisen,
syiden langat syitä myöten.

Veli! Malja muistollesi!...

Sydämmesi syvimmästä
meitä olit, meille kuuluit,
meille lauloit laulujasi,
meille soitit soittojasi,
meille näytit näytelmäsi,
meille leikkisi levitit, —
vielä voimas viime tipat
intomielellä puserrit.

Monta miestä, nuorukaista,
naista, neitoa opastit —
kuinka kaikuu kaunis laulu,
kuinka sointuvat sävelet,
kuinka tunne tulkitahan,
kuinka näytetähän voima
aatteen, veren, ajanhengen ..
Hymykasvoin työsi heelmät
kauan kukoistaa ja kaikuu.
Tuhannet on ystäväsi.

Sopuisasti sykähdyttää
yli kaipauksen surun
muisto toverin ja veljen.

AKU PÄIVIÖ.

OSUUSTOIMINTA

Co-Optasin edistys ku[luneen] vuoden aikana

Keski-Ontarion työläisten ja pienviljelijäin osuusliikkeen edistymiselle ja kasvamiselle on kulunu[t] vuosi ollut suurimerkityksellinen. Taloudellisesti on osuusliikkeem[me] mennyt harppa-askelin eteen päin. Näin vuoden vaihteessa ja liikkeemme vuosikokouksen läheisyydessä on välttämätöntä kiinnittää työläisten huomiota niihin saavutuksiin, joita on saavutettu, myöskin niihin puutteellisuuksiin, joita on olemassa, niihin on myöskin käytävä käsiksi arkailematta, sillä vain siten että ne tuodaan esiin ne voidaan korjata.

Useampien vuosien ajan on Sudburyn ja ympäristön työläisissä ja farmareissa kytenyt ajatus osuuskaupan perustamisesta. Ja paljon ennemmin kuin Co-Optasin syntymäsanat oli lausuttu. Tämä ajatus tuli väliaikaisesti sivuutetuksi maidonjakeluliikkeen perustamisen takia, sillä työläisten voimat ja varat eivät silloin riittäneet kahteen suureen yritykseen. Mutta tämä oli vain väliaikaisesti.

Kun aikaisemmin oli perustettu osuusruokala, joka kuluneen vuoden alkuun oli jo kasvanut melko suureksi ja kun maidonjakelulaitos oli myöskin mennyt hyvin eteenpäin, vetivät työläiset esiin kysymyksen näiden kahden liikkeen yhdistämisestä ja yhdistyneillä voimilla ja varoilla osuuskaupan alkamisen.

Vastuksia oli paljon, varoja ja voimia vähän, osa tovereista epäili — ja oikeutetusti kyllä — että varat ja voimat eivät tähän yritykseen riittäisi, mutta kaikesta huolimatta ponnisteltiin eteenpäin. Kun kumpaisenkin osuusliikkeen jäsenistö oli kokouksessaan hyväksynyt yhdistymisen, ryhdyttiin osuuskauppaa varsinaisesti kehittämään. Pienestä se alkoi, tuskin Rochdalen kankurienkaan osuuskauppa on sen pienemmässä tilassa alkanut. Ei siinä mallikelpoisesti voitu kuluttajia palvella, mutta siitä huolimatta on liikevaihto kuukausi kuukaudelta suurentunut. — Työläiset ja pienviljelijät ovat yksimielisesti kannattaneet sitä puutteistaan huolimatta, ymmärtäneet, että niillä pienillä varoilla mitä työläisiltä osuuksien muodossa on liikkeeseen kiinnitetty ei kovin suuria yhtäkkiä saada aikaan.

Nyt on osuuskaupallamme käytettävänä yksi Sudburyn parhaimmista ja uusiaikaisemmista liikehuoneista. Kaupan tilat ovat moninverroin avartuneet, osuusliikkeemme on nyt tilaisuudessa paremmin kuin koskaan ennen pal-

...AHAA
SUOMEEN

...si Suomen M:kkaa

$9.00

...nädan Dollarista

Lähetyskulut:

...etyksistä alle $20.00, 60c
...istä $20.00—$49.99, 80c
...stä $50.00—$79.99 ja
...hetyksistä $80.00—$100.00
... jokaiselta seuraavalta
...sadalta dollarilta.
...sähetyksistä ovat lä...
...ut $3.50 lähetykseltä.
...n rahaa ostetaan. Kurssi
...adasta Smksta.
...lähetykset osotteella:

VAPAUS,

...69, SUDBURY, Ont.

...laivapilettejä myydään.

...edustakaa pitettiasioita

...udelle ottavat rahavälitys... vastaan myöskin:

VAPAUS
PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

AARO KIVINEN
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI
South Porcupine, Ont.

CHARLES HAAPANEN,
Osuuskauppa, Timmins, Ont.

JOHN WIRTA,
957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

DAVID HELIN,
...eri paikkakunnilla Keski-Ontariossa

...velemaan työläisiä ruoka- ja lihakauppa-alalla. Tämä vuosia kytenyt ajatus on nyt toteutunut. Meillä on itsellämme oma kauppa. Nyt kun olemme päässeet näin pitkälle on meidän velvollisuutemme tehdä kaiken kauppamme omassa kaupassamme.

...on samalla tehtävä selvä itsellemme, toverillemme, ja ...perhellemme eräs tärkeä seikka, ...hinta — ja laatu. ...ei liikkeemme voi mennä ...ei yksityisten hintojen, eikä ...osuusliikkeiden tarkotus ...mutta tavaran laadussa me ...huomattavasti palvella ...ja se on osuusliikkeemme ...Osuusliike ei pidä ...erikoisen tavaran alennusmyyntejä, kiskoakseen toisesta tavarasta hinnan eron takaisin, ...me myy kunnollista tavaraa ...hinnoilla.

...ei yksinomaan kauppamme edistynyt, vaan myöskin ...on huomattavasti lisääntynyt, siitä onkin johtunut, että ...päivinä on maidon jakelussa lisätty työvoimaa asettamalla yksi maidon ajuri lisää. Uusialkailla ...lla, puhtaissa huoneissa, ...sella työvoimalla on liikkeemme kyennyt antamaan parhaimman, puhtaimman ja halvimman maidon kaupungissa. Maidon ...ollessa ryhtyi yksityinen liike kiskomaan Sudburyn ...15 senttiä vartti, osuusliikkeemme myydessä edelleen 14 senttiä. Työläisperheille, jotka kuluttavat maitoa useamman vartin päivässä, tämä liikkeen ...huomattava säästö, ja sen lisäksi terveysvirkailijoiden antamia ...nonnumerojen mukaan on meidän liikkeessämme pastöroisuutta puhtain ja parhain koko Keski-Ontariossa. Sen lisäksi, otettaen huomioon koko vuoden, on ...liikkeemme maksanut tuottajille ...maidosta, ehkä paremmankin, kuin yksityinen liike.

...kin on liikkeemme tässä... ...vielä paljon korjaamista, mutta se korjaantuu ...sillä, että ilmenevistä ...ilmoitetaan joko liikkeen ...pille, huoltokomitean tai ...nan jäsenille, tai saapu... ...jäsenkokouksissa ja siellä ...tuomaan asiansa.

...edellämainittujen liikeruoka... ...on osuusliikkeemme ...saanut työläisten yleisen ...Siitä huolimatta, ...ruokalan viime kesänä tehtiin ...lisäys, on siinä ...tavoton ahdinko, ...on aikeentamut sen, että ...siinä määrin kuin olisivat ...Ruokalan laajentamista ... päivän polttava kysymys, ...vaatii huomattavan määrän ...ja niitä ei liikkeellä ...vielä ole, mutta sitä ...työläiset joukkona liikkeessä ...osakkeiksi ...osakkeeksi, ...sen eteenpäin menoa, ...aika jolloin voimme uuden ...ruokalan työläisten laittaa. ...kaikista vaikeuksista ...on liikkeemme kyennyt ...kunnollisen ruoan ...hinnoilla. Mainittava on ...seikka, että meidän

liikkeemme on mahdollisesti ainoa Canadassa, jossa ruokalan palvelijoilla on 8-tunnin työpäivä ja kuusipäiväinen työviikko — seikka, jonka erittäinkin palvelijattarien kaikkialla tulisi ottaa huomioon ja liittyen palvelijataryhdistyksiin ryhtyä vaatimaan käytäntöön myöskin yksityisissä ruokaloissa.

Viime päivinä on liikkeen yhteyteen myöskin avattu kahvila, joka on käytettävissä aamusta kello 2 saakka yöllä. Se on tosin pieni ja vaatimaton, mutta niinhän ne on muutkin yrityksemme alussa olleet.

Huolimatta rahallisista vaikeuksista, joita tällaisilla työläisten liikkeillä aina on, olemme siitä huolimatta koettaneet avustaa työläisten poliittisia ja taloudellisia taisteluita, kuten vaali- ja lakkotaisteluita, nuorten työläisten edustajakokousrahastoa j.n.e. Toivottavaa on, että liikkeemme tulevaisuudessa voisi työläisten taisteluihin ottaa yhä suuremmassa määrässä osaa, sillä työläisten osuusliikkeethän ovat kiinteä osa luokkataisteluista, ja sellainen liike, joka ei ota osaa työläisten taisteluun kapitalistista yhteiskuntaa vastaan ja uuden yhteiskunnan — työläisten ja talonpoikain hallitseman yhteiskunnan puolesta, on tuomittu kuolemaan. Meidän on siis yhä innokkaammin kehitettävä tätäkin liikettämme, että se voisi olla yhä tehokkaampana apuna työväenluokalle.

Lopuksi vielä huomautettakoon, että liikkeen kaikki jäsenet tarkkaan harkitsisivat miten liikettämme voitaisiin parantaa ja edistää. Jos johtokunta tai liikkeenhoitaja tai joku liikkeen palveluksessa oleva henkilö on tehnyt virheitä, niin saapukaa kokoukseen ja vaatikaa korjaus. Mutta ei jokaisen epäkohdan sattuessa saa nostaa ilmoille huutoa, että liike ei olisi muka työläisten käsissä. Meidän liikkeemme on vankasti Keski-Ontarion työläisten ja pienviljelijäin käsissä. Ja meidän itsemme velvollisuus on katsoa, että se aina tulee pysymään työläisten käsissä.

H. Ellmen.

Osuustoiminta Sudburyssa

Liikevaihto $20,000 kuukaudessa

Sudburyn suomalainen työväestö edelleen on hiukan välinpitämätöntä omaa liikettänsä, Co-Operative Trading Assn of Sudburyä, kohtaan. Liike on kulläkin viime aikoina kasvanut aika tavalla. Muutamat ensimäiset päivät tässä kuussa osottavat nousua lähes puolella edelliseen kuukauteen verrattuna. Mutta tämä nousu ei sano asiassa koko totuutta. Nousu on kaikessa tapauksessa liian hidasta, kun ottaa huomioon suomalaisen työväestön lukumäärän Sudburyssä. Tämän kirjoittaja on elänyt toivossa, että liikkeemme ruokatavaravaraston myynnit saadaan nousemaan kahteenkymmeneentuhanteen dollariin tässä kuukaudessa. Tämä edellyttäisi noin tuhannen dollarin myyntiä päivässä. Saavutammeko tämän ei ole vielä varmaa Mutta kaikki edellytkset tämän päämäärän saavuttamiseen jo tällä kuukaudella on. Suomalaisen ostajakunnan lukumäärä Sudburyssa on huomattavan suuri. Lähiseutujen paikkakunnille viedään tavaraa yhä kasvavassa määrässä. Vieraskielinen ostajakunta on jatkuvasti lisääntynyt ja näyttää edelleen lisääntyvän. Tämän kaiken huomioon ottaen ei ole mikään mahdottomuus saada liikettä nousemaan ainakin kahteenkymmeneentuhanteen dollariin kuukaudessa.

Toisena asiana kehottaa allekirjoittanut jokaista osuuskaupan ostajaa säilyttämään kuitin ja saamansa laskut ostokisstaan niin, että vuoden lopussa, jos silloin on saatu voittoa siinä määrin, että sitä voidaan jakaa, olette tilaisuudessa saamaan voitto-osuutenne ostoksistanne. Osuuskaupat nähkääs, jos voittoa syntyy, jakavat sen ostajien ja osakkeenomistajien kesken, jotavastoin yksityiskauppias panee kaiken voiton omaan taskuunsa. Tämän kirjoittaja ei tietystikään voi luvata, että tänä vuotena varmasti jaetaan voitto-osuutta. Mutta sen voin luvata, että jos niitä jaetaan, ei niitä tule saamaan kukaan muut, paitsi ostajat, sekä osakkeenomistajat. Siis jokaista ostajaa, olkootpa osakkeenomistajia taikka ei, kehotetaan pitämään tositteita ostoksistaan. Nämä tositteet tulevat kuukausittain jaettaviksi. Tulkaa kaikki, joka pidetään niin hyvin vuoden kuluttua, päätetään sitte asiasta.

Erittäin huokasa olisi jos saisimme jo tämän kuukauden ajalla liikkeemme myynnit ruokatavaraosastolla nousemaan, sanokaamme kahteenkymmeneentuhanteen dollariin. Tammikuu kylläkin on yleensä hiljaisempi kuin muut kuukaudet mutta sitä huolimatta meidän on saavutettava tämän päämäärä. Tehkäämme sen eteen kaikki työtä.

Jokaisen Sudburyn työläisten tunnuslauseena olkoon: "Osuuskaupan liikevaihto kahteenkymmeneentuhanteen dollariin tammikuun ajalla."

Toverillisesti
Osuustoiminnan ystävä.

Vera Cruz, Mexico, tammik. 5. — Tijakäs meksikolainen Fransisco de la Cruz tuomittiin kuolemaan Vera Cruzissa. Tuomionsa kuultuaan hän yritti paeta, vaan kiihoittunut väkijoukko sai hänet kiinni ja hirtti. Kaksi tuntia hirressä oltuaan, hänet laskettiin alas, josta hän virkosi henkiin. Hän meni [illegible] viranomaisille, jotka lupasivat toimittaa kuulustelun.

SUOMESTA

Olosuhteet Suomen sotaväessä

Työläisedustajan paljastuksia armeijassa vallitsevista epäkohdista

Äskettäin kerrottiin sanomalehdissä, että sotaväen päällikön päiväkäskyllä on armeijan upseeristoa kielletty esiintymästä raa'asti asevelvollisuuttaan suorittavia nuorukaisia kohtaan. Että tällaiseen päiväkäskyyn oli korkea aika, osoittaa m.m. sos.työväen edustajan, tov. Kulmalan äskettäin eduskunnassa antama lausunto, jossa hän esimerkillä ja tositapahtumiin nojaten kuvasi sotilaiden olosuhteita armeijassa. Ed. Kulmalan paljon puhuva lausunto kuuluu seuraavasti:

Sotilaiden olosuhteita kuvaavana mainitsen erältä kohtia Korialle sijoitetussa joukko-osastossa palvelleen asevelvollisen kertomuksesta. Kyseessä oleva asevelvollinen suoritti palveluksensa v. 1928. Hän kertoo jokapäiväisestä kasarmielämästä m.m. seuraavaa:

"Tavallisia taisteluharjoituksia suoritettiin poikkeuksellisen huonosta säästä huolimatta. Kun ilmat vielä huhti- ja toukokuulla ovat verrattain kylmiä, aiheuttivat vesisateessa suoritetut harjotukset perinpohjaisia vilustumisia ja siitä johtuvia sairauksia. Keuhkokuume oli yelistä. Pari kuolemantapaustakin sattui tästä syystä, vaikka uhrien nimiä en muista. Eräs näistä oli nimeltään Gustafsson ja kotoisin Ruotsinpyhtäältä. Hän lienee jo kuollut saamaansa pysyväiseen keuhkovikaan.

Ruoka oli kehnointa mitä koskaan olen joutunut syömään, ei siksi, että se olisi ollut juuri huonosti valmistettua, mutta sen vuoksi, että siihen käytettiin pilaantuneita aineita. Kauraryyneissä oli melkein aina matoja. Perunoista saattoi syödä vain 10 pros., muut olivat mädäntyneitä. Kesän aikana ei saanut kertaakaan tuoretta lihaa. Se oli järjestelmällisesti sellaista, että tuli sananparreksi: "lihaa on niin että Koria haisee"! Jos ruuan laadusta valitti, sai valittaja ankaria nuhteita. Syyskuun puolivälistä 1928 oli hernekeitto kelpaamatonta, jopa niin että rajaseutujenkaan pojat, vaikka olivat kuuluisia siitä, että söivät mitä vaan, eivät saattaneet syödä. Päiväkäskyissä moitti kuitenkin vääpeli Hietala miehiä tavallisesta syömättömyydestä!

Keittiön ja "ruokasalin" lattiat ovat asfaltista. Jokainen käsittää että niitä ei voida pitää riittävän puhtaina. Patoja nähtiin joskus pestävän lattiaharjoillakin. Kun tästä huomautettiin, sanoi "keittiömutsi" vain että "kyllä keitettäessä liat liukenee". Keittiömies oli muuten kuuluisa juopottelustaan ja muista edesottamisistaan pataljoonassa.

Mitä tulee kasarmeihin, täytyy niitä ainakin Korialla pitää ihmisasunnoiksi kelpaamattomina. Kasarmi on toistasataa metriä pitkä ja käsittää päästä päähän kulkevan käytävän. Tällaisessa käytävässä syntyy hirvittävä veto, josta kaikissa huoneissa kärisittiin. Sitäpaitsi vallitsi huomattava liika-asutus."

Muista pataljoonan olosuhteista mainittakoon seuraava kuvaus: "Pataljoonassa ilmestyyi eräs lehti nimeltään "Pioneerien oma lehti Hakku". Joka kuukauden 20 pnä se tuotiin komppaniaan ja yritettiin painostaa miehiä sitä ostamaan 1 markan hinnasta kappaleelta. Talvelal 1928 se meni huonosti kaupaksi. Silloin tarttui pataljoonan komentaja everstiluutnantti Vainio erääseen keinoon ja määräsi pataljoonan päiväkäskyllä 18. 1. 1929, että jokaisen on ostettava "Hakkua". Ryhmien johtajat ottakoon niiden nimet ylös jotka eivät osta. Tämän kertoja oli yksi niitä jotka eivät ostaneet ja seuraus oli että komennettiin komentajan nuhdeltavaksi. Helmikuulla 1929 jätti noin 30 poikaa "Hakun" ostamatta ja tuloksena oli n.s. "santsi". Kle 12 heti päivällisen jälkeen pantiin se toimeen ja täysissä varustuksissa juoksutettiin miehiä jääkäri Alven johdolla, vuoroin maahan, vuoroin ylös ja juoksuun. Lunta oli "santsipaikalla" lähes puoli metriä. Maliskuulla ei "Hakkua" kuitenkaan enää pakoitettu ostamaan."

Eräästä toisesta "santsitilaisuudesta" kertoo mainittu asevelvollinen:

"Helmik. 5 pnä pantiin toimeen erikoisrankaisu siitä syystä, että harjotuksilta palatessa ei laulu, sisällöltään melkoisen kaksimielinen renkutus, tahtonut luistaa. Tästä suuttui vänrikki Salmio ja komensi "santsiin", jolla miehiä kiusattiin kokonaista puolitoista tuntia. Illaksi määrättiin samanlainen rangaistus mutta sitä ei syystä tai toisesta pantu täytäntöön."

Sama kertoja antaa vielä erään kuveuksen siitä, mihin asevelvollisten kohtelu saattaa yksityiset johtaa. Hän kertoo, että syyskuun 15 pnä 1928 klo 10 aikaan illalla ampui itsensä I komppanian kivääritelineiden kehdalla pioneri Kataja. Kertoja oli itse päivystäjän sijaisena ja joutui näkemään tapauksen. Kataja oli kotoisin Tampereelta ja häntä oli hyvin usein rangaistu kaikenlaisilla syillä, "santsillakin" useammin kuin muita. Nähtävästi oli Kataja syystä tai toisesta joutunut erikoisen huomion esineeksi rankaisijain puolelta. Joitakin päiviä ennen itsemurhaa oli hän saanut kotoa kirjeen, jossa mainittiin äitinsä sairastuneen vakavasti. Kataja pyysi lomaa kotona käydäkseen. Itsemurhapäivänä ilmoitettiin päiväkäskyssä, että lomaa ei myönnetä, mutta sensijaan annetaan 14 vuorokautta kasarmilta poistumiskieltoa, koska Kataja on tupakoinut iltahartauden jälkeen. Kataja on ottanut asian vakavalta kannalta. Hän oli juonut itsensä myöhemmin illalla jonkun verran humalaan, ladannut kiväärin harjoituspanoksen ja vanhan kuulan avulla, asetti kiväärin rintaansa vasten ja laukaisi sen jalallaan. Kuula meni sisään palleasta ja tuli ulos niskasta sekä lävisti samalla sydämen. Tapauksen johdosta pidettiin jonkinlaisia poliisikuulusteluja. Niissä asevelvolliset kertoivat, että vainajaa oli heidän mielestään kohtuuttomasti kohdeltu ja nähtävästi siitäkin syystä hän oli kyllästynyt elämäänsä. Mitään tutkintoa siitä, oliko Katajan moniin rankaisemisiin asiallista aihetta, ei kuitenkaan toimeenpantu. Mainittakoon, että kapteeni Valve, jota asia koski mitä läheisimmin, oli koko ajan kuulusteluja seuraamassa ja miehistön kertomuksia kuulemassa."

Olen saanut eräiltä muiltakin asevelvollisilta kuulla miten sotilaiden kuuliaisuutta pidetään vireillä ja miten sitä "isänmaallista" mieltä kannustetaan. Eräs asevelvollisuuttaan suorittanut kertoo, että hän joutui osan "palveluksestaan suorittamaan Suomenlinnaan sijoitetussa kurinpitokomppaniassa. Oliko hänen siirtämiseensä mainittuun komppaniaan asiallista syytä ja minkä syyn nojalla hän sinne siirrettiin, sitä ei kertoja sanonut tietävänsä vieläkään. Olosuhteista mainitussa rangaistuskomppaniassa hän kertoi m.m. seuraavaa:

"Syy minkä vuoksi jouduin tuohon komppaniaan on tuntematon. Sotaväen ohjesäännöissä on jotain sellaista, että kurinpitokomppaniaan voidaan siirtää, "jos otaksutaan, että asianomainen ei suorita "isänmaan" vaatimia velvollisuuksia kunnollisesti". Mainittu kurinpitokomppania käsittää tavallisesti noin 25—30 miestä, joukossa etupäässä rappiolle joutuneita ja rikollisuuteen taipuvia aineksia. Kun tällaiseen joukkoon joutuu esim. poliittisista mielipiteistään epäitly tai kiihkoporvarilliselle upseeristolle muuten vastenmielinen henkilö, niin saattaa jo siitä päätellä mitä hänestä tuntuu tällainen rankaisutapa.

Tämän kurinpitokomppanian olosuhteet vastaavat täydellisesti tavallista pakkotyövankilaa. Piikkilangat ovat akkunoissa, aseistetut vartijat ympärillä. Kenelläkään ei ole oikeutta poistua kasarmista muuta kuin vartijan seuraamana. Työssä ovat vartijat mukana. Lomia ei ensinkään. Oloaika saattaa olla kokonaan epämääräinen syystä, että sitä voidaan jatkuvilla arestirangaistuksilla pidentää kuinka pitkälle tahansa. Se ei siis riipu ensinkään asianomaisen asevelvollisen palvelusajasta.

Kurinpito on seuraavanlaista: Kertojaa ja erästä toista kurinpidon alaista rangaistiin kerran laiskuudesta. Rangaistus annettii olosuhteissa, jotka panevat ajattelemaan, että rangaistus oli kohtuuton. Asianomaiset olivat tehneet juuri työmääränsä, jona oli kaikkiaan 25 tonnin suuruisen hiilikasan siirtäminen. Työhön meni aikaa kahdelta mieheltä tunti ja 15 min., mutta heitä rangaistiin kuitenkin työn vähyyden vuoksi 14 vuorokaudella ykisnkertaista arestia. Erästä A. Pussinen-nimistä asevelvollista, joka aikaisemmin oli karannut ja saatu kiinni, rangaistiin siitä, että hän poistui työhön mentäessä viimeisenä kasarmista! Rangaistus oli 30 vuorokautta arestia! Kun hän vihdoin pääsi vapaaksi palveluksestaan, oli hänen vaatteensa hukattu kokonaan ja vapautuva passitettiin pois jonkinlaiset vanhan merimiespuvun rääsyt yllään. Rangaistuksen aikana hän sairastui vakavasti ja siirrettiin vihdoin sairaalaan, mutta kun hänen piti asevelvollisuutensa päätyttyä päästä pois, niin hänen aikaansa pidennettiin rangaisauksella, jonka aihetta ei hän enempää kuin toisetkaan voineet tietää.

Sama kertoja kuvaa vielä muutamia tyypillisiä tuomioita. Erästä Immonen- nimistä asevelvollista, joka oli siirretty kurinpitokomppaniaan, rangaistiin viime elok. 1 p:n jälkeen tuntemattomasta syystä erään Ojala-nimisen kanssa 5 vuorokaudella arestia. Arestissa ollessaan pyysi Immonen päästä käymälään ja kun sitä ei sallittu, niin hän koputti sellinsä oveen. Ovea avatessa Immonen työnsi sitä puoleltaan niin että vartiossa oleva kersantti joutui oven taakse. Tästä annettiin asianomaiselle 1 vuoden 8 vuorokauden tuomio joka oli kärsittävä Ilmajoen sotilasvankilassa. Toinen tapaus: eräs Nykänen-niminen komppaniaan kuuluva asevelvollinen joutui jollakin tavalla erimielisyyteen kersantin kanssa. Hän nosti kättään niin, että siitä voitiin väittää hänen aikoneen lyödä kersanttia. Vaikka mitään lyömitsä ei tapahtunutkaan tuomittiin Nykänen kuitenkin 1 vuodeksi 5 päiväksi Ilmajoelle! — Usein kuuli alipäälyistöltä sellaisia uhkailuja, että "jos teitä ampuu niin siitä ei saa mitään". Erikoista kuntoa näissä mielettömissä toimenpiteissä osoitti eräs luutnantti Kartano, jonka elok. 1 pnä kerrottiin ammuskelleen huvikseen kuularuiskulla ja panneen toimeen muitakin mielettömyyksiä, jotka eivät kohdistuneet suinkaan ja yksinomaan kurinpitokomppanian miehistöön.

*

Kaunis on tuokin kuva valkoisesta komennosta!

RAKENNUSHUIJAUKSET ALKAVAT NÄYTTÄYTYÄ KOKO LAAJUUDESSAAN

Niinkuin aikaisemmin olemme kertoneet, on eräs rakennusmestariksi itseään kutsuva henkilö, Salovaara, harjoittanut laajaa kiinteimistöhuijausta, joka jo tähän mennessä on johtanut siihen, että As.-oy. Kaarlonkatu 10 konkurssipesä on myyty huutokaupalla, jossa yhtiön vähävaraiset osakkaat menettivät yhtiöön kiinnittämänsä varat. Saamamiehistä saivat ainoastaan muutamat yhtiön asioita varsin lähellä olleet saataviaan, niiden joukossa muuan pankinjohtaja S. Castren ja Turunmaan pankki.

Muita samanlaisia huijauksia

Nyt on ilmaantunut, että samanlaisia huijauksia on tapahtunut muissakin yhtiöissä. Näin on käynyt esim. As.-oy. Länsi-Viertotie 68:ssa, jossa perustavassa yhtiökokouksessa, kuten edellisessä tapauksessa ilmoitettiin pääomasta 1/5 maksetuksi. Näin ei kuitenkaan todellisuudessa ole tapahtunut. Päinvastoin on pääomasta vieläkin 1/4 maksamatta, vaikka yhtiö on nyt jo vararikkotilassa. Rahoittajana on nytkin ollut Turunmaan pankki, antaen se 6.5 milj. mk. lainan rakennusmestari J. N. Syvähuokon ja rautatavarakauppiaan E. Lesch'in takuulla.

Tästä yrityksestä otti p.o. Salovaara "perustamispalkkiona" 200 tuhatta markkaa, sekä rakennusajalta 12,000 markan kuukausipalkan. Tästä johtuu, että osakkeenomistajat ovat saaneet maksaa yhtiövuokraa kokonaista 25 markkaa neliöltä. Tästä kiskomisesta huolimatta ei yhtiön asemaa ole voitu pelastaa, vaan on yhtiö nyt konkurssitilassa.

KIIHOTTAVAT VAINOON JULKISELLA PUOLUEJULISTUKSELLAAN

"Suomen sosialidemokraattisen puolueen" sosialifascistinen puoluetoimikunta on v.k. puolivälissä antanut julistuksen Suomen työtätekevälle väestölle, pienviljelijöille, työläisille ja muille pieneläjille, kuten julistuksessa mahtipontisesti selitetään. Julistuksen alkupuolella todetaan fascistien viimeaikainen riehunta ja asetetaan se kokonaan — kommunistien, s.o. luokkatietoisen työväestön syyksi. Suurin osa julistuksesta muodostuukin sen vuoksi raivoisaksi vihan ryöpyksi vallankumouksellista työväestöä vastaan. Kerrotaan aito fascistiseen tapaan, että kommunistit ovat viime aikoina "tehostaneet kiihoitustyötään". Kaiken tämän lokaryöppynsä jälkeen herrat jatkavat:

"Tämän vuoksi on vaadittava että maan hallitus täyttää ne tehtävät, jotka sille laillisen järjestyksen valvojana kuuluvat, torjuen tarpeellisella ankaruudella kaikki kansanvaltaa uhkaavat hankkeet, koska nämä toteutettuina veisivät kansamme turmioon ja riistäisivät maaltamme sen sivistyskansojen keskuudessa nauttiman maineen. (Maineen! Millainen onkaan tuo maine?).

Kun julistuksen suurin osa on pyhitetty "kommunismin uhkaavaa vaaraa" vastaan, ja puhe fascismista sekä sen vastustamisesta on niinollen vain tyhjää petosta, mitä vahvistetaan uskottelulla, että työläiset voivat odottaa tukea fascistiseksi muodostuneelta toiselta internationalelta niin merkitsee hallitukselle esitetty vaatimus ennen kaikkea sitä, että luokkatietoisen työväestön vainoamista on tehostettava. Kun on myöskin jo käynyt ilmi, että hallitus ei ole tietääkseenkään mistään fascismin vaarasta, niin varmaa on, että hallitus noudattaa sosialifascismin vaatimuksesta vain sitä osaa, mikä koskee työväestöä. Täten sosialifascistisen puolueen toimikunnan ja eduskuntaryhmän julistuksella on vaikutusta vain sikäli, että porvaristo katsoo voivansa jatkaa toimintaansa työväestöä vastaan [illegible] kannattamana.

[illegible] Vapauden [illegible] työväestöä! [illegible] että sosialifascismin [illegible] tuntia.

LKYYNY.
KELLO ja KULTA
S.E.P.P.A

115 Robertson Street,
Fort William

Huomatkaa!

Olen tavattavissa joka keskiviikko sekä lauantai Sudburyn markeissa. Lihaa, monen eri laista, on aina hyvää ja tuoretta.

EMIL OJALA
Sudbury. Ont.

Columbia Phonograph Levyjä

Vapaudella on nykyään myytävänä Columbian levyjä. Hinnat ovat samat kuin kaikkialla muuallakin, nim. 75 senttiä levy. Ostamalla levynne Vapauden kirjakaupasta, kannatatte omaa liikettänne.

Levyjä voidan tilata kaikkien Vapauden lukuisien asiamiesten välityksellä. Levyjä lähetetään kaikkialle Canadassa. Lähetyskulut maksetaan, olkoonpa tilaus isompi taikka pienompi.

Saadessanne levytilauspakettinne joko postissa taikka expressissä, avatkaa paketti heti konttorissa ja katsokaa, että kaikki levyt ovat eheitä. Jos ne ovat rikkinäisiä vaatikaa kulettajayhtiö maksamaan korvauksen.

Vapaudella on toistaiseksi varastossa seuraavat levyt:

10 tuuman levyjä 75c.

Tehkää tilauksenne nopeasti niin että saatte levynne ajoissa. Pyytäkää luetteloa levyistä ja niiden hinnoista.

Hannes Saari ja mieskvartetti
3131 Iltalaulu
Tonavan Aallot

Ernest Paananen
3132 Mennäästä Poijat
Harmaveden Rannalla

Shalman trio
3130 Kesäilta — En koskaan voi unhoittaa sua
Elokuun Kuutamo, Valssi

Katri Lammi
3127F Urali
Pikku Äiti

Kuuno Sevander, Baritooni
3118F Kuutamossa Venäjän
Erien Rannalla
3121F Tanssit Tarvaisen Torpassa
Kiikalan Polkka

Hiski Salomaa, Koomikko
3111 Häät Remulassa
Dahlmannin Paartit
3081F Savonpiian Amerikkaan Tulo
Emännät Piknekissä
3073F Vanhanpiian Polkka
Laulu Taiteilijoista
3045F Askon Kolmirivinen
Tiskarin Polkka

Leo Kauppi, Koomikko
3123F Mikko ja Miina
Elämään Kyllästymisestä
3114F Kesälaitumelta
Herra Adamson
3106F Pikku Liisa
Yhteinen Susannamme
3101F Ma Odotan Sua
Mun Eukkoni On Maalla
3083F Aika Poika
Laivan Kannella
3079F Talkoo Polkka
Honolulu
3069F Sjöman Anderson 1
Sjöman Anderson 2
3067F Oi Tyttö Tule
Meren Aallot Valssi
3060F Renkjussi Palajaa Sodasta
Herra Petteri
3058F Kulkijaksi Luotu
Juhannustanssit Paksulassa
3052F Salkolan Syntymäkemut
Kallaves
3049F Laulu On Iloni ja Työni
Heitä Huolet Pois
3040F Kuuliaiset Kottilassa
Helmi ja Kalle
3032F Maailman Matti
Rivakka Polkka

Jean Theslöf, Baritooni
3108F Tieni Kulkee Mandaljaan
Nichavo
3028F Mustalaisen Surulaulu
Vanha Mustalainen
3019F Oulun Susitectissa
Pohjolan Hääe
3126F Laulu Tulipunaisesta Kukasta
Nuijamiesten Marssi

Saima Newland, Soprano
3098F Oi Bajadeeri
Oikeaan ja Vazempaan
3066F Tuomien Valkoiset Tertut
"Vilja"—Iloisesta Leskestä

Akseli Vuorisola, Baritoni
3085F Katinka
Alaska
3117F Hoo Hii O Hei
Sorjosen Ryyppyreisu

Matti Jurva, Baritooni
3096F Kylpymatka
Ilta pienessä kaupungissa

Hannes Saari
3122F Muisto
Armahani
3115F Kesävirkistystä
Armas Vanhaksi Jos Käyn
3109F Priki Efrosiina, I osa
Priki Efrosiina, II osa
3082F Juomarin Laulu
Lontoon Jenny
3088F Laivan Kannella
Uskoton ja Petollinen Julia
3086F Punavangin Laulu
Volgan Lotjamiesten Laulu
3080F Orjan Kevät
Korven Raatajille
3078F Vanha Madrid
Koster Valssi
3072F Sinikellot
Musta Ratsu
3065F Kehtolaulu
Meripojan Tervehdys
3064F Sonja
Raatajan Serenaadi
3062F Saukkosen Avioero
Oi Mistä Saataisiin
3059F Valko Tuomet
Ei Kyytimies Kiirettä
3036F Meripojan Heilat
Chrysantemum
3034F Volgan Aallot
Tämä Maa
3013F Iloinen Meripoika
Kulkurin Masurkka
3076F Viivin Jenkka
Pois sormet

Aino Saari
3075F Soita Mustalainen Soita
Kuutamo Yö
3071F Venäläinen Kehtolaulu
Babette
3044F Mustalaisruhtinatar
Inga Pieni
3039F Sorakumpujen Vainajille
Tehtaassa

Jennie Anderson, Soprano
3120F Soita Somer, Helkä Hiekka
Etsiessä

Väinö Sola, Tenori
3100F Sinä Sanoit
Hyvästi
3097F Kaunihin Keijukainen
Sotamiehen Laulu
3022F Sain Paljon Luotalta
Ma Armahain
Heilillein Ma Laulelen

Otto Pyykkönen, Tenori
3026F Viaporin Valssi
Vangin Laulu
3009F Lemminkäisen Laulu
Pojat Kun Raitilla Laulelee
3012F Näytelmästä Pohjalaisia
Tuuli Se Taivutti Koivun Larvan
3005F Korjat Pojat ja Tytöt
Koskenlaskijan Morsiamet
3008F Syystunnelma — Kuula
Yks' Lauantai-ilta
3004F Laivapoikain Laulu
Yks Haamu Seiso Marjanan Ovella
3003F Älä Itke Tyttöni Pieni
Vapaa Venäjä
3007F Anssin Jukka ja Härmän Häät
Matalasta Torpasta
3006F Kesä-illalla
Tuomet Valkeina Kukkii
3002F Aamulaulu
Lapsuuden Koti
3000F Isontalon Antti ja Rannanjärvi
Se Oolannin Sota

Martti Similä, Baritoni
3054F Sepän Sälli
Jos Kaikki Suomen Järvet
3048F Merimiehen Hyvästijättö
Aamutunnelma
3041F Härmän Pojat
Marjalunnin Jussi
3038F Hallin Janne
Ostron Tyttö

Tom Vehkaoja, Baritooni
3112F Nuor Vaimoni Sai Poikasen
Hevospaimen Häämatka
3124F Kasakan Laulu
Sotilaan Laulu

Jallu Honkanen
3129F Mirri Sairastaa, ja Tiu, Tau, Tilhi
Mamman Oma Matti, ja Satu Vuoresta

Hilja Vilonen, Soprano
3087F Vanha Sanna
Kaipaava

Ida Lovarti, Mezzosoprano
3063F Antti Tanssitti Mua
Paimen Poika

S. Mustonen, Soprano
3001F Kevätlaulu
Äiti, Äiti Älä Soimaa

Muhoksen Janne
3024F Juomalaulu
Merimies Rakkautta

Adolf Hovi, Tenori
3105F Suruhan Se Sorti Nuoren Pojan
Valtion Varsalla, Marssi
3103F Inarin Järvi
Milloin Raukka Onnen Saan?
3056F Vappulaulu
Orjan Kevät

Walfrid Lehto, Tenori
3042F Aikoja Entisiä
Heilini Soitteli

Juho Koskela, Tenori
E9032 Orpopojan Valssi
Kalle Aaltonen

Otto Laurinen, Baritoni
3091F Minun Enkelini
Sireenien Kukkiessa

New Yorkin Laulumiehet
3119 Karjalainen Marssi
Kullan Ylistys

Willy Larsen, Harmonikka
3110F Muistoja Pohjolasta
Muistoja Synninlaaksosta, Willy Larsen
3092F Elokuun Kuutamo, Valssi
Säkjärven Polkka
3035F Evelina Polkka
Unennäkijän Valssi
3031F Helmi, schottise
Viimeinen Valssi
3030F Syystunnelma, Valssi
Hämärä, Polkka
3021F Yksin, Valssi
Heilani Kanssa, Polkka
3020F Taikayö
Pohjalaispolkka,
3018F Lyytin Polkka — Surut Pois, polkka
Tyttöjen vienti
3015F Kaipuu Valssi
Kerenski

Elmer Ronka, Orkesteri
3125F Unkarilainen Tanssi No. 5
"Venäläinen Fantasia"

Finnish All Star Trio
3116F Ruusujen Tuoksu
Ma Sua Auttaa Tahdon

Jährl, Harmonikka soolo
3113 Sotilaan Tanssi
Mustalaisen Valssi
3102F Vanhat Toverit, Marssi
Lundby, Valssi
3089F Päivänpaiste, Valssi
Syysaamuna, Masurkka
3057F Sorretun Elämä, valssi
Barrikaadeille, marssi
3083F Yli Aaltojen, valssi
Tonavan Aallot, valssi
3011F Kulkurin Masurkka
Vapaa Venäjä

Lauri Herranen, Harmonikka soolo
3070F Klarinetti Polkka
Muistojen Valssi
3053F Salon Ruusu, masurkka
Keskiyön Valssi
3051F Laurin Sotiisi
Katkenneet Kielet, vals

Matti Söderlund, Harmonikka
3107F Punkaharju, Valssi
Lappeenrannan Rakuuna Polkka

Harmonikka kvartetti
3023F Kaiho, Valssi
Vihuri, Polkka
3010F Kevät Valssi
Vihuri, Polkka

Viola Turpeinen ja J. Rosendahl Harmonikka ja Viulu
3077F Kulkurin Serenaadi
Vanhanmaan Sotiisi
3074F Hollolan Polkka
Hämärä Sotiisi

Stein Ostman Orkesteri
3130F Elokuun Kuutamo, Valssi
Kesä Ilta
3104F Honolulun Kuutamo, Valssi
Merenneito, Sotiisi
3099F Aamuinen Koi!
Hawaijan Yö, Valssi
3093F Taika Yö Laulu
Mustalaisen Kaipaus
3095F Suru, Valssi
Moskova, Marssi

S. Sosialisti Orkesteri
3094F Venäläinen Surumarssi
Sonja, Valssi
3084F Kansainvälinen Marssi
Vapaan Venäjän Marssi

Suomi Orkesteri
3050F Sikermä Suom. Lauluja, I osa ja II osa
3046F Mä Oksalla Ylimmällä, Valssi
Saksan Polkka

Suomalainen Taiteilija-Yhtymä
3128F Kelluvalla Pinnalla, Polkka
Koko-Maailman Valssi

Thanlow Instrumental Quartette
3037F Mustalainen
Kehtolaulu

Columbia Soitto-kvintetti
12055F Nuoret Neitoset, Vals
Carolina, Sotiisi
12047F Pikku Ystäväni, Sotiisi
Aaltojen Kuningatar
12045F Kaiku, Masurkka
Kodin Terveiset
12060F Löytölapsi, Valssi
Metsän Kaikuja, Valssi
12014F Kultainen Valssi
Venäjän Kaunotar
12050F Suutele Minua, Valssi
Luna (Kuu), Valssi
12033F Myllý Synkässä Metsässä
Naurava Viheltäjä

Tehkää tilauksenne allaolevilla osotteilla:

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

VAPAUS MONTREAL BRANCH,
1196 St. Antoine St., Montreal, Que.

Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyessä numerossa, 1 1-2 senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 senttiä ja seisovista 25 senttiä kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

HALUTAAN TYTTÖ PIENTÄ TAloustyötä varten. Puhelin 1630, Sudbury.

FORT WILLIAM, ONT.

C. A. STENBACK, VALITTAA ostajille ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

DR. J. S. STRACHAN, HAMMASLÄÄKÄRI, puhelin S. 370. Rosa Block, Fort William

TILATKAA PUKUNNE SIMPSON Tailors liikkeestä. 529 Simpson St., puhelin S. 1185. M. Maine ja S. Väyrynen.

PORT ARTHUR, ONT.

PALLOHUONE. SAATAVANA SIkaareja, tupakkaa ja pehmeitä juomia. Toivomme yleisön kannatuksen liikkeellemme. Mäki ja Kivistö, 318 Bay St., Port Arthur, Ont.

TORONTO, ONT.

SUOMALAINEN NAISTEN PUKImoliike 453 Queen St., W. Lähellä Spadina Ave. Mrs. Ida Ojala. (MT)

TIMMINS, ONT.

HAMMASLÄÄKÄRI A. P. BRENnan tekee kaikkia alaan kuuluvaa työtä ensiluokkaisesti. Maksut kohtuulliset. Hyvä kannatus suomalaisilta. Suomalainen tyttö palvelee teitä. Avoinna myös iltaisin. Sijaitsee yläkerrassa postikonttoria vastapäätä. Timmins. (M

MONTREAL, QUE.

SUOMALAINEN VALOKUVAAMO Fennia, auki joka päivä 10—10. Suorittaa kaikkia alaansa kuuluvaa työtä. Filmia kehitetään ja uusia lähetetään postin kautta. Ateljee Fennia, 772 Dorchester St. W., Second Floor, Montreal, Québec.

ED. HELSBERGIN ASIOIMISTO. 926 Ste. Monique St. Puhelin Harbour 8336. Lakiasioita, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita alaani kuuluvia asioita.

MRS. HELSBERGIN UUSI "MOjakkasappa". Ruoka-annokset 20c ylöspäin. 926 St. Monique St., Montreal, Que.

Halutaan tietää

Missä on Heikki Mäki (Reinikainen) Kangasniemen pitäjästä? Perintöasiain vuoksi haluaisin saada osoitteesi heti. Heitäppäs siis kirjeellä. Tai jos joku hänen tuttavistaan tietää hänen nykyisen osoitteensa, niin pyydetään heitä hyväntahtoisesti ilmoittamaan siitä allekirjoittaneelle. (4
U. Ranta,
76 Ontario St., Port Arthur, Ont.

Haluan tietää missä nykyään oleskelee veljeni Viktor Heino, kotoisin Lapin pitäjästä, kodiksamin k., T. l.? Jos huomaat ole hyvä ja kirjota tällä osotteella: (4
Gust Salo,
Box 13, Dollar Bay, Mich., U.S.A.

Haluaisin tietää missä oleskelee Yrjö Norbackka? Jos haluat välttää liikoja kulunkeja, anna tietää itsestäsi, asian tiedät. Tai jos joku tietää hänestä, olisi niin hyväntahtoinen ja kirjottaisi minulle.
Kustaa Mattila,
Box 41, Hearst, Ont. (6

Sudbury

"KELTAINEN VAARA" harjotukset tänään, maanantaina, ja keskiviikkona klo 7.30 näyttämöllä. Saapukaa kaikki!

"Marttyyrien"

esitys tänä iltana

PERUUTETAAN

Siirtyen esitys ensi maanantai 13 pn iltaan kello 8.

Moraali

Kirj. Osyp Dymov

... meren rannalla oli saatettu voimaan monta ankaraa lakia — luonnollisesti ihmisten, eikä aaltojen noudatettavaksi — ne toistaiseksi jätettiin aivan rauhaan. Ihmisluonto sensijaan koetettiin kahlita suurella lakipykäläin määrällä: miten tulee olla puettuna, miten ei; miten kulkea rannikolla, miten istua, levätä ja miten uida; minne on lupa asettaa vaatteensa; missä n lupa leikkiä, ei istua liian lähellä toista sukupuolta; ei ole myöskään lupa olla liiaksi vallattomia iloinen, eikä myöskään...

Viisitoista poliisia ja yksi komissaari oli komennettu tarkkailemaan täällä moraalin tarkkaa noudattamista. Tämä ei suinkaan ollut mikään helppo tehtävä, sillä moraalilla ja nuorisolla ei milloinkaan ole liikaa yhteistä toistensa kanssa. Moraali ja nuoriso ovat jotenkin samaa kuin voi veden kanssa.

Pitkin meren rantaa oli rakennettu kauniita ja rikkaita kesäasuntoja. Siellä — taloissa — asuiva vitähän vanhemmat henkilöt — arvossapidetyt naiset ja harmaahapsiset miehet, väsähtäneet jo elämään ja rahaan, jota he olivat koko ikänsä varttaneet. Nämä henkilöt hyväksyivät moraalin; se merkitsee — heidän mielestään oli moraali välttämätön; ei heille itselleen, vaan muita varten ... vain sellaisilla ehdoilla, moraali voi olla olemassa, muussa tapauksessa, se jo kauan sitten olisi saanut kadota maailmasta...

Kaunis, rikas talo vihreine kattoineen ja kauniine parvekkeineen oli vain kolmen ihmisen asuntona: rikas kauppias, entinen rumanialainen juutalainen, nykyään "oikea amerikkalainen", saapui tänne vaimonsa ja tyttärensä Beatricen kanssa (nimi kuuluu nyt amerikkalaistutettuna: "Bietris"). Hänen todellinen nimensä oli Devorah, mutta koska kaikki talossa oli amerikkalaista, oli tytär myös saman tyylin mukainen.

Bietris oli yhdeksäntoistavuotias. Hänellä oli mustat, sädehtivät rumanialaissilmät, ujostelemattoman hekumallinen nenänpykkä, ja sellaiset valkoisen kirkkaat hampaat, että hänen nauraessaan ne melkein sädehtivät valoa hämärään. Luonnollisesti huolehtivat hänen vanhempansa siitä, etteivät nämä pienet rumanialaiset hampaat levittäneet valoa yön pimeyteen; jo kello yhdeksältä iltasella oli Bietrisin oltava kotona nukkumassa. Aluksi yritti Bietris vastalauseita, sillä ei ole ollenkaan miellyttävää mennä nukkumaan kesällä jo yhdeksältä iltasella, jolloin kuu valaisee, ja jolloin jokaisessa varjoisassa kulmauksessa liikkuu kuiskaillen hiljaisia pareja. Mutta lopulta tottelevainen tyttö ymmärsi, että vanhemmat ovat viisaampia ja kokeneempia, eikä enää vastustanut heitä.

— Kiltti tyttö, kaunis tyttö, eläköön hän kauan! — sanoi isä, "oikea amerikkalainen" (milloin kukaan ei ollut kotosalla, keskusteli hän vaimonsa kanssa omalla äidinkielellään).

— Sellainen samanlainen minäkin olin hänen ikäisenään — vastasi äiti, — en minäkään katsellut miehiä, ja tottelin kaikessa äitiäni.

— Mitenkä on laita sen nuorukaisen kanssa, sen puolialastoman rääsyläisen? — kysyi isä.

— Vai, se köyhä huijari? Tarvitsetko ehkä välttämättömästi häntä? Hän on poissa, matkustanut.

— Juamalle kiitos, sillä meidän Bietrisimme alkoi jo todella häntä katsella.

— Todella katsella! Lapsi, mitä hän vielä ymmärtää! Kuitenkin on parempi, että se lurjus on kokonaan poissa, kaukana. —

— Katsohan, jälleen menee tuolla joku nainen uimaan ilman sukkia...

— Missä?

— Voi, etkö näe? Tuo, vihreässä kylpypuvussa oleva...

— Nyt jo näen. Tämän täytyy ilmoittaa poliisille.

— Herra poliisi, vangitkaa hänet! — huusi rumanialais-amerikalainen.

Poliisi siirtyi kauniill peengermälle, jossa hän alkoi kuunnella myös muita valituksia. Kaikki ne koskivat jotenkin samaa, mikä mitäkin moraalin sääntöjä vastaan tehtyä rikosta. Eräs oli istunut eilen liian lähellä jotakin neitosta; neito oli kävellyt käsi kädessä nuorukaisen kanssa — nähtävästi ollen hänen kihlattunsa; eräs toinen nuorukainen oli eilen uidessaan avannut uimapukunsa napit ylhäältä; se oli kyllä tapahtunut kaukana rannasta, mutta kiikarilla sen saattoi selvästi eroittaa. — Poliisi kuunteli näitä kaikkia, pudistaen päätään: niin paljon pitää ponnistella taistellessaan moraalin puolesta. On hyvä, että on vielä luotettavia, arvossapidettyjä henkilöitä, jotka auttavat tässä puuhassa poliisia ymmärtäväisesti.

Kohta tuli meren rannalla tiedoksi, että vihreäkattoisessa talossa asuu henkilöitä, jotka pitävät silmällä moraalin vaatimuksia ja ilmoittavat poliisille jokaisesta tapauksesta... Alettiin siis välttää taloa, jossa oli vihreä katto, ja jossa asui kaunis, nuori tyttö...

— Siten kului iloinen, lyhyt kesä. Meri kävi rauhattomaksi, aallot korkeiksi ja epäystävällisiksi, ilma kylmeni jatkuvasti... Yksi toisensa jälkeen alkoi jo jättää tämän kauniin kesänviettopaikan...

— Isä, minä menen naimisiin! Isältä salpautui hengitys.

— Mitä tarkoittaa naimisiin meno? Minä en ymmärrä sinua.

— On sangen yksinkertaista! — vastasi tytär. — Sinähän muistat sen nuorukaisen, jonka sinä ja äiti ajoitte pois?

— Se köyhä räsyläinen! Mitä tekemistä hänellä on tämän asian kanssa?

— Se on juuri hän.

— Mikä hän?

— Minun mieheni!

— Voi minua! Sinähän sanot, että...

— Naimisiinmeno on vain muodollinen seikka, sillä hänhän on jo minun puolisoni, ja ... mitä pikemmin hääjuhlallisuudet vietetään, sitä parempi'...

— Mutta miten, millä tavoin se tapahtui?

— Kello yhdeksän jälkeen illalla... vastasi Betris.

Tätä nämä arvovaltaiset ihmiset eivät ollee tosanneet ajatella, sillä heillähän oli aina ollut täysi työ moraalia valvoessaan. —

(Käännös juudan kielestä I. ja L.)

Kirjeenvaihtoon halutaan

Kaksi leskeä (ikä 35) sekä nuori ikäneito haluaa kirjevaihtoa iltojen kuluksi mieshenkilöiden kanssa.

Miss Rauha Lahti,
Mrs. Aini Vehmas,
Mrs. Maiju Puro,
299 Queen St. W., Toronto, Ont.

Kokouskutsu

Osuusliike Co-Optasin sääntömääräinen vuosikokous pidetään kuluvan tammikuun 26 p:nä alkaen kello 10 ap. Liberty-haalilla Sudburyssa, Ont. Kokouksessa tullaan kuulemaan liikkeen tili- ja toimintakertomus, valitsemaan johtokunnan jäsenet eroamisvuorossa olevien tilalle sekä varajäsenet johtokuntaan. Valitsemaan tilintarkastajat sekä yleensä keskustelemaan ja päättämään kaikista muista sääntöjen määräämistä asioista.

Sudbury, Ont., tammik. 4 p. 1930. (MKP

Co-Op. Trading Ass'n of Sudbury Ltd.

Johtokunnan puolesta
H. ELLMEN.

FORDIN UUDET LISSUT

Detroit, Mich., tammik. 5 — Ensimisäenä päivänä, kun Fordin uudet automobiilin mallit tulivat ulos myyjille, saivat he $20,000,000:n arvosta tilauksia, ilmoitetaan Ford Motor komppanian taholta.

CO-OPTAS LIMITED

Tuoreita munia juuri farmilta tuotuja ... 65c tusina
100 lb. säkki Five Roses jauhoja ... $4.65
Ontarion perunoita ... $2.25 säkki
Prince Edward Island perunoita ... $2.40 säkki
Red Star kahvia ... 80c lb.
Blue Ribbon kahvia ... 55c lb.—$1.65 3 lb.
Drinkmore Coffee ... 75c lb.
Hyvää kahvia ... 40c lb.
Monia muita kahvilajeja eri hinnoilla
Ensiluokkaisia sillejä ... 85c tynnöri
Round Steak lihaa ... 30c lb.
Pork Steak sianlihaa ... 25c ja 30c lb.
Pork Loin chops sianlihaa ... 35c lb.
Ibex teetä ... 70c lb.
Salada teetä ... 75c lb.
Kaikenlaisia Heinzin kannutavaroita
Omenia ... 25c 4 lb.
Omenia ... 30c tusina—$3.25 laatikko
Magic Baking Powder ... 40c kannu
Hyviä koivuhalkoja ... $5.00
Saippuaa ... 25c 5 kpl.

Keskusosuuskunnan julkaisua "Tiedonantaja" vapaasti saatavana.

The Co-Op. Trading Assn of Sudbury Ltd.
Phone 1248 — Box 1639 — Sudbury, Ont.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA LÄÄKEKIRJA — No. 5

Siinä on yli 25 miesten ja naisten tautia selitettynä. Kuin myöskin täydellinen luettelo suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen taudilleen, samaten myöskin lääkkeitten hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan tosisuomalaisia valmisteita, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia.

Tämän kirjan saatte vapaasti ja pitäisi sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvitsette, varokaa humbuuki lääkkeitä ja humbuuki-tohtoreita.

—Lignell'in Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekkiliike Yhdysvalloissa—

L. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.

HIIHDOT HIIHDOT

Seurainväliset

Hiihdot 30 km. viestinhiihdossa

Järjestää v.- ja u.-seura Jehu

Beaver Lakella tammik. 12 p. kello 2 ip,

ILLALLA ESITETÄÄN KAPPALE

"HIRTTONUORA"

Kolminäytöksinen.

Henkilöt: — Esittäjät:
ASARIAS PÖLLÄNEN, nuori talon isäntä, leskimies .... J. Ajola
VILLE VILKKI, pientilallinen .... J. Piispanen
KUSTAAVA MANSIKKA, Villen anoppi .... Lempi Luopa
TOSSAVAISEN SANNA .... Manda Aalto
SAURENSKAN SANTRA .... Vilma Lehto
TOBIAS SAXBÄCK, rovasti .... Verner Lammi

Helsingin Työväen Säästöpankki

Postiosoite: Suom, Helsinki. Sähköosoite: Työpankki.

Omat varat 9,000,000 Smk. Hoitovarat yli 180,000,000 Smk.

Maksaa korkoa

Säästötilillä 7½ % Juoksevalla tilillä 6 %.

Helsingin Työväen Säästöpankki on yleishyödyllinen rahalaitos. Se on nuoresta ijästään huolimatta maan kehityskykyisin ja kooltaan neljäs järjestyksessä maan kaikista Säästöpankeista. Se on työväestön omistama ja hallitsema ja sen varat sijoitetaan luotettavasti ja varovaisesti, riittävää luottotappiota ei säästöpankki koskaan ole kärsinyt. Säästöpankki on aina nauttinut siirtolaisten luottamusta ja sen hallussa on nytkin miljooniin nousevat summat näiden talletuksia. Talletuksia voi sille lähettää paraiten postitse sisäänkirjoitetussa kirjeessä ja mieluummin pankkishekin muodossa tahi yleisten rahanvälitysliikkeiden välityksellä. Rahat saatuaan lähettää säästöpankki niistä tallettajalle kuitin sekä vuosittain tiliotteen. Säästöpankki lähettää pyynnöstä viimeisen vuosikertomuksen toiminnastaan jokaiselle sitä haluavalle.

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadaa varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:
Consulate General of Finland
Room 918
1410 Stanley Street, Montreal.
(Corner St. Catharine and Stanley)

AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli.

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte, Port Arthur, Ont. — Adiel Saarimäki, 319 Bay St., Toronto, Ont. — H. P. Albert Hermanson, 479 Main St., Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L, Copper Cliff, Ont. — Charles E. Magnusson, 54 Dock St., Saint John, N.B. — G. W. Törnroos, 551 Howe St. Vancouver, B.C.

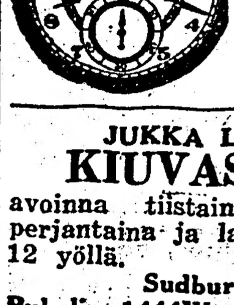

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
9 Durham St.
—Box 1873—

JUKKA LEHTELÄN
KIUVASSAUNA
avoinna tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina klo 2—12 yöllä. (M
Sudbury, Ont.
Puhelin 1444W - 467 Ontario St.

HIEROJA

ottaa vastaan hierontaa joka päivä ja käy kodeissa.

Alma Marttinen
417 Bessie Street, Sudbury, Ont.

Parturiliikkeeni

sijaitsee
Cochrane Hotellissa
HJ. WESTMAN
Box 152, Cochrane, Ont. (M

OTAN
Ruokavieraita Vastaan

aterioittain ja viikottain. Ruoka ensiluokkaista. (12-27
H. KANTONEN
Puhelin Trinity 1940
400 Queen St. W., Toronto, Ont.

Tohtori H. Koljonen

Box 1176 - Sudbury, Ont.
Puhelimet:
Asunto 1772 — Konttori 1588

Hammaslääkäri

Tri Wood
Bank of Nova Scotia Bldg.
Täyttö-, päällystys- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.
Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1189
SUDBURY ONTARIO

MATKAILIJAKOTI
— ja —
RUOKALA
SENJA HEIKKILÄ
1342 St. Antoine St., Montreal, Q.

TILAA VIESTI!

Jokaisen luokkatietoisen toverin ja toverittaren tietoisuustaso vaatii tilaamaan itselleen Viestin, 32-sivuisen, kerran kuukaudessa ilmestyvän TIETO-JULKAISUN, joka käsittelee

PERIAATTEELLISET KYSYMYKSET
TYÖLÄISTEN TAISTELUT
URHEILUKYSYMYKSIÄ
TAIDEALAA, Y. M.

Näytenumero ilmestyy 15 p. joulukuuta ja siksi olisi hyvä, että saisimme kaikki tilaukset postituslistalle ajoissa, jotta jokainen tulisi saamaan myöskin näytenumeron.

Tilaushinnat Canadassa: $2.50 vk. ja $1.40 ½ vk.

Leikatkaa kaavake irti ja antakaa tilauksenne paikkakuntanne asiamiehelle, tai lähettäkää suoraan konttoriin.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Haluan tilata tieto-julkaisun "VIESTI"

Nimi ....

Osote ....

....

$..................

J. A. Erickson

SUOMALAINEN ASIOITSIA

tekee laillisia asiapapereita tässä maassa ja Suomessa käytettäväksi ja suorittaa yleensä kaikkia asioitsia-alalle kuuluvia tehtäviä. Tulkkina oikeuksissa y.m. (M

Bank of Commerce Building
— Phone 2181 —
Box 718 SUDBURY, ONT.

The Monarch Drug Store Ltd.

HEARST — ONTARIO
Victor Orthophonic fonografeja
Rexall tuotteita

Tilatkaa Vapaus

OSUUSRUOKALA

Kirkland Laken järjestyneitten työläisten omistamassa ruokalassa, 27 Kirkland St., tarjoillaan ruokaa aterioittain ja viikkomaksulla. Huoneita myöskin saatavana. Järjestyneet työläiset, liittykää jäseniksi.

KIRKLAND LAKE FINNISH ASSOCIATION,
Box 297 ja 657,
Kirkland Lake, Ont.

Kirjaluettelo

Aapinen, lasten opettelukirja, sid. — .55
Alas Sartakus, kirj. W. Mynzenberg — .15
Alanteen Sanakirja, suomalais-englantilainen, sid. — 5.50
Algebran Alkeet, koulujen tarpeeksi, kirj. E. Bonsdorff, sid. — 1.25
Amerikalaisen Työväenliikkeen Vararikko, kirj. Wm. Z. Foster, nid. — .55
Amerikan Unionistisen Edustajiston Venäjän Matka, Neuvostovallan nykyisistä oloista ja saavutuksista, suomennos — .40
Ange Pitou, kirj. Alexandre Dumas, Ranskan vallankumouksen aikoja — .75
Apinain Kuningas, kirj. E. R. Burroughs, nid. — .75
Aasmannin Pojat, kirj. H. Courts-Mahler, nid. — .50
Aseistettu Rakkaus, kirj. Rafael Sabatini, "viitan ja miekan romaani" keskiajoilta, nid. — .85
Auringon Poika, kirj. Jack London (kulkurielämää), sid. — 1.00
Autokirja, kirj. Yrjö Weilin, sid. — 2.00
Automiehen Käsikirja, kirj. J. E. Tuokkola, 258 kuvaa, sid. — 2.00
Avuttomia, romaani, kirj. J. I. Vatanen, nid. — .50
Aviovaimo, Kirj. Anna Baadsgaard, nid. — .40

Bakteerit, Tietoaarre, kirj. Osc. Streng, sid. — .50
Babbitt, kirj. Sinclair Lewis, nid. — 1.50

Ei Onnea Ilman Sinua, kirj. H. Courts-Mahler, sid. — 1.00
Egerin Tähdet, kirj. Geza Gärdonyi, romaani Unkarin menneisyydestä, 2 osaa, nid. — 1.50
Eksyneitä, kirj. A. N. Koskela, nid. — .60
Elsinoren Kapina, kirj. Jack London, sid. — 1.25
Elollisten Olentojen Lisääntyminen, kirj. F. Kolpin Ravn, sid. — .50
Elsa, kirj. Teuvo Pakkala, nid. — .65
Englanninkielen Oppikirja, kirj. K. Brekke, sid. — 1.50
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, hyvä opettelukirja, kirj. Y. Halonen — 2.65
Englantia Aloitteleville, kirj. Enckell-Saarinen, sid. — 1.75
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, toimit. T. Wallenius, sid. — 2.50
Englannin Kieliopin Alkeet, kirj. Hanna Anderson, toim. Bohnhof ja Granström, nid. — .50
Erämaa Kutsuu, kirj. Jack London (Kirsikka Sarja No. 1), sid. — .75

Gorillamies, kirj. Heikki Nummi, nid. — .40
Griseldis, kirj. H. Courths-Mahler, nid. — .65
Gabrielle, kirj. W. B. Maxwell (Kirsikka Sarja No. 26), sid. — .90

Hatturasia, kirj. Louis Joseph Vance (Kirsikka Sarja No. 25), sid. — .75
Holikon Hokoniskot, murrekertomuksia, kirj. Kallio, sid. — 1.40
Haaksirikko, kirj. Rabindranath Tagore, nid. — .90
Hauska Kirja, kirj. K. Suvanto, nid. — .80
Helleenit ja Barbaarit, kirj. Sophus Michaëlis, nid. — .75
Hirsipuita, kirj. Kössi Ahmala — .30
Hiiri, romaani, kirj. Ninna Clasen, nid. — .40
Hirmu-Hallitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (jatk. kirjaan Maison-Rosgen Ritari) — .75
Huilunsoittajan Katu, rakkausromaani, kirj. H. de Vere Stacpoole, sid. — .75
Hugh Harrodin Ihmeelliset Seikkailut, kirj. Alfred Clark, nid. — .40
Humoristinen Laulukirja, se viimeinen painos — .45
Hamuhannun Perintö, novelli, kirj. V. Luja, nid. — .50

Imperialismi, Kapitalismin Uusimpana Kehitysvaiheena, kirj. N. Lenin, nid. — .45
Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassant, sid. — 1.75
Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassant, nid. — .75
Ihmisiä, kirj. Kalle Tähtelä (seitsemän novellia), sid. — .75
Ihmisen Herra, kirj. Hall Caine, II osa, sid. — 2.50
Ikuisen Päivän Maa, kirj. E. R. Burroughs, nid. — .65
Ihmisen Herra, tarina synnistä, kirj. Hall Caine, 2 osaa, nid. — 1.75
Ikuinen Salaisuus, kirj. Jack London, nid. — .40
Ikuinen Linna, kirj. Rudolph Stratz, sid. — 1.25
Ilmojen Halki, kertomus lennosta pohjoisnavalle, kirj. Amundsen, nid. — 1.50
Isoäidin Kuvakirja, kirj. Arvid Lydecken, sid. — .50

Jack London Elämäkerta, kirj. Helmi Krohn, nid. — .90
Jeesus-taru, kirj. Georg Brandes, nid. — .45
Jenkkejä Maailmalta, kirj. Mark Twain, sid. — 1.75
Jerin Veli, erään koiran seikkailuja Etelämerellä, kirj. Jack London, sid. — 1.00
Jill, miellyttävä romaani, kirj. E. M. Delafield, sid. — .90
Juvenilia, kirj. Larin Kyösti (Nuoruuden Muistelmia), sid. — 1.25
Jumalten ja Ihmisten Suosikit, kirj. Elsa Soini, nid. — 1.00
Juustoparooni, kirj. Kalle Rissanen, nid. — .40
Järjestelmäni Miehille, hyvä voimistelukirja, kirj. J. Mueller — 1.25

Kansakoulun Laskuoppi, No. 2, kirj. Nestor Ojala, sid. — 1.00
Kansakoulun Kartasto, uusi, toim. A. R. Blomqvist ja E. E. Kaila — 1.00
Kansakoulun Karttakirja, toim. Jotuni, sid. — 1.00
Kamaran Sankarit, kirj. Lauri Luoto, sid. — 1.50
Kaleerivanki No. 117, 3 suurta osaa, kirj. P. Du Terrail, sid. — 3.75
Kapitalismista Sosialismiin, kirj. Alf. Lux — .15
Kananhoitokirja, kirj. Mikko Ilkka, sid. — 1.25
Kahdeksan Serkusta, kirj. Louisa M. Alcott, sid. — 1.00
Kaulanauha, kirj. H. Courts-Mahler, nid. — .60
Kairosta Niilin Latvoille, matkailijakertomus, kirj. Pekkala, nid. — .90
Kadotuksen Kansa, kuvaus London itäpäästä, kirj. J. London, sid. — 1.00
Kaksi Rakastavaista, kirj. H. Courts-Mahler, nid. — .50
Kielletty Hedelmä, kirj. Nataly von Eschstruth, nid. — .30
Kirjanpidon Oppikirja, kansakoulun jatkokouluja varten, kirj. I. V. Kaitila, sid. — 1.00
Kesäinen Leikki, romaani, kirj. Fredrik Böök, sid. — 1.25
Kehitysopin Aakkoset, kirj. M. Hahl, sid. — 1.00
Keltainen Domino, kirj. Marcel Prevost, sid., hieno rakkausromaani — .75
Ketunpyyntiopas, kirj. Edvard Koponen, nid. — 1.00
Klondyken Kuningas, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. J. London — 1.25
Kuningattaren Kaulanauha, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 5, nid. — .75
Kun Ruusu Puhkesa, kirj. Louisa M. Alcott, nid. — .75
Kurkien Keralla Afrikkaan, matkailija- ja lintukertomus, kirj. B. Berg, nid. — 1.75
Kuvia Metsän Elämästä, kirj. R. H. France, Tietoaarre, Uusi Sarja I, nid. — .40
Kun Ruusu Puhkesa, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid. — 1.00
Kultamaan Rakkautta, kirj. Jack London, nid. — .40
Kuolleiden Laivojen Saari, kirj. Crittenden Marriott, nid. — .40
Kultaisen Ankkurin Hotelli, kirj. Lajos Biró, nid. — .40
Kuningas Salomon Kaivokset, kirj. H. R. Barrard, sid. — .75
Kuningatar Hanhenjalan Ravintola, kirj. Anatole France, nid. — .75
Kuudes Maanosa, kirj. Arvid Lydecken, nid. — .50
Kuunlaakso, romaani, 2 osaa, kirj. Jack London, sid. — 2.00
Kuningas Ludvig ja Hänen Lemmittynsä, kirj. Courths-Mahler, nid. — .40
Kommunistinen Solu, Mitä Se On — Mitenkä Se Työskentelee, kirj. M. Jenks, nid. — .20
Koti ja Maailma, kirj. Rabindranath Tagore, nid. — .75
Kohtalon Tuulissa, kirj. Toivo Tarvas, nid. — .50
Kreivitär de Charny, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 8, nid. — .75
Kipinälennättimen Toiminta, kuvitettu opas, kirj. Krigar ja Subkis, sid. — .50
Kilpakosijat, seikkailuromaani, kirj. D. Grimeton, nid. — .40
Kirjanpito-opas, tehnyt Juhana Toiviainen, nid. — .75
Kirjanpito, kauppaopistoja varten, kirj. L. Kovero — 1.50
Keittokirja, kirj. Mina Walli, sid. — 2.00
Kruunun Perämies, kirj. Larin Kyösti, nid. — 1.25

Lappalaisten Kuningatar, Sten Sture Vanhempi ja Hänen Aikalaisensa, I osa, kirj. Carl Blink, nid. — .55
Lasten Laulukirja, kirj. Hilja Liinamaa-Pärssinen, sid. nuottipainos — .35
Lasten Kirja (toinen painos) pioneerikoulujen lukukirja, sid. — 1.00
Lasten Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, nid. — .25
Lajien Synty, luonnonhistoria, kirj. Charles Darwin, sid. — 3.00
Lenin ja Leninismi, kuulun sarjakirjastoon, kirj. I. Stalin, sid. — .75
Lenin — Taistelija, Opettaja, Johtaja, nid. — .40
Lehti Kääntyy, Kaarle ja Sigismund, kirj. Carl Blink, nid. — .55
Luonnontieteiden Voittokulku, Tietoaarre, kirj. Launhardt, sid. — .50
Luokkien Sota, kirj. Jack London, nid. — .85
Luontainen Ravintojärjestelmä ja Keittokirja, toim. toh. I. S. Niemi, nid. — .25
Liselotten Naiminen, kirj. H. Courts-Mahler, nid. — .25
Lääkärin Muistelmia, kirj. A. Dumas, historial. romaanit No. 1 — .80
Lyhyt Terveysoppi Naisille, kirj. tri Fr. Hovitz — .35

Maapallo, toimituskunnan toimittama, 8 osaa, sid. — 40.00
Maailman Taloudellinen Työväenliike, kirj. H. Losovsky — .75
Maailmanrakenne, käsittelee maailmankaikkeutta, kirj. E. Becher — 1.75
Maailmanliike, Tietoaarre, kirj. Albrecht Wirth, sid. — .50
Maanviljelys, Kemia ja Fysiikka, kirj. Arthur Rindell, sid. — 1.75
Maanviljelysoppi, kirj. Suninen, sid. — 1.25
Maanviljelijöille (vastauksia vastustajille), kirj. R. C. Ingersol, nid. — .15
Maataloudellinen Käsikirja, Amerikan suom. pienviljelijöitä varten, toim. Wm. Marttila, I:n osa, sid. — 1.25
Maailman Omistus, kirj. Georges Duhamel, nid. — .65
Marttyyrien Elämää, sotalääkärin muistiinpanoja, kirj. G. Duhamel — .40
Martin Eden, kirj. Jack London, sid. — 1.50
Maija-Rouvan Onni, kirj. H. Courts-Mahler, nid. — .50
Marsin Prinsessa, kirj. E. R. Burroughs, nid. — .65
Metsän Tyttö, kertomaromaani, kirj. Maurice Barre, nid. — .75
Merikotka, kertomus Saksan kaapparilaivastosta sota-aikana, kirj. Felix von Luckner, sid. — 1.25
Miten Ihmiskunta On Parannettava?, kirj. Robert Ingersoll, nid. — .15
Miten Jesus Kuoli, suomentanut A. B. Sarlin, nid. — .15
Minkä Jumala On Yhdistänyt, kirj. H. Courts-Mahler, nid. — .50
Minkä Vuoksi?, kirj. Argus, salapoliisiromaani, nid. — .40
Minun Marttani, kirj. Arvid Järnefelt, sid., kertomus — 1.25
Minua Sanotaan Puusepäksi, yhteisk. romaani, kirj. Upton Sinclair, sid. — 1.25
Minä Tahdon, kirj. H. Courts-Mahler, nid. — .50
Minna Canth'n Kootut Teokset, I ja II osa, nid. — 2.00
Mister Aikio, kirj. Axlag Jarga — .50
Miekkamiehen Onni, seikkailuromaani, kirj. R. Bringer, nid. — .40

Mongolian Matkalta, kirj. Sakari Pälsi, runsaasti kuvitettu, nid. — .50
Morsiusmarssi, kirj. Björnstjerne Björnson, nid. — .25
Murrosajan Lauluja, runokirja, kirj. Aku Päiviö, sid. — 1.25
7,000 Mailia Halki Afrikan Aavikoiden, kirj. Otto Zeltine-Goldfels, sid. — 1.25

Naisten ja Tyttöjen Urheiluopas, toim. Anni Collan (kuvitettu) — .50
Nelitahtinen Räjähdysmoottori, käsikirja moottorin rakentajille, toim. insinööri Väinö Laurinen, sid. — .75
Neiti de Taverney, kirj. A. Dumas, historial. romaani No. 3, nid. — .75
Nuoren Opettajattaren Varaventtiili, kirj. H. Valtonen, sid. — 1.25
Nuoren Wertherin Kärsimykset, kirj. Goethe, nid. — .50

Oberlen Perhe, kirj. Rene Basin, nid. — .50
Oliver Twistin Seikkailut, kirj. Charles Dickens, sid. — 1.25
Parooni Munchhausenin Retket ja Seikkailut, nuorten kirjoja No. 51, nid. — .50

Pakolainen, kirj. Lauri Luoto, sid. — 1.00
Pakkopaita, kuolemattomuutta tutkiva vankilaromaani, kirj. Jack London — 1.75
Pariisin Salaisuudet, 2 suurta osaa, kirj. Eugene Sue, sid. — 3.25
Papukaija ja Kumpp., kirj. Harold MacGrath, sid. — .75
Pakolais Kuningas, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 10 — .75
Porvari, kirj. H. De vere Stacpoole, nid. — .40
Peloponnesolais Sota, kirj. Tykydides, suom. Emil Härdh, nid. — 1.25
Perustuslain Olemus, kirj. O. Saari — .50
Perheen, Yksityisomaisuuden ja Valtion Alkuperä, kirj. F. Engels — 1.00
Perintö Reinin Rannalla, romaani nykyvuosilta, kirj. Rene Schickele, nid. — 1.00
Primiviitinen eli Perusvoimistelu, kirj. Kaarina Kari (naisia varten) — .50
Piirteitä Nuorisoliittomme Vaiheista, toim. S. Kirilov, nid. — .20
Puusepän Oppikirja, laatinut Juho Tattari, sid. — 1.50
Puuveitsellä Kultaa Vuolemassa, kirj. Kalle Rissanen — .50
Punainen Laulukirja, kokoelma lauluja — .20
Puhetaidon Opas, kirj. Arthur M. Lewis, sid. — .50
Puolineitsyt, kirj. Marcel Prevost, sid. — .75
Punaisten Puolesta — Valkoisia Vastaan, lehtisiä Suomen luokkataistelun uusimmasta historiasta, nid. — 1.00
Pimeys, Erik XIV ja Juhana III, II osa, kirj. Carl Blink — .55
Pieni Tietosanakirja, III osaa, kpl., sid. — 6.00
Pieni Mehiläiskirja, kirj. Mikko Ilkka — .25
Pieni Komentokirja, kouluja ja lyhyitä kursseja varten, kirj. E. Kallio — .25
Pierre Noziere, kirj. Anatole France, nid. — .75
Poikien Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, nid. — .50

Rata- ja Kenttäurheilun Käsikirja, kirj. Jaakko J. Mikkola (172 kuvaa) — 1.00
Rannerengas, kirj. David Potter, nid. — .40
Rakkaudesta Osaton, kirj. H. Courts-Mahler, nid. — .50
Russia After Ten Years, "Venäjän Matka" englanninkielellä — .65

Sairas Lapsi, lasten terveyshoitokirja, kirj. Ruotsalainen, sid. — 1.25
Salaperäinen Ruumisarkku, kirj. Stein Riverton, nid. — .25
Sata Kuusikymmentä Objetta Lasten Taudeissa, kirj. tri Jules Comby, nid. — 1.00
Satukontti (pikkulapsille), toim. Helmi Krohn, nid. — .25
Sateenkaari, kirj. Runar Schildt, nid. — .40
Saksan Kumoustaistelu 1848, kirj. Karl Marx, sid. — .75
Salaliittolaiset, kirj. Alexandre Dumas, historiallinen romaani No. 9, nid. — .75
Sementti, kirj. Gladkov, nid. — 1.25
Septimus, kirj. William J. Locke (Kirsikka Sarja No. 11), sid. — .75
Seikkailijatar, kirj. E. Phillips Oppenheim, nid. — .75
Seurustelun Taito, kirj. Bagheera, nid. — .75
Seurustelun Taito, kirj. Bagheera, sid. — 1.00
Silmukorven Nuori Epra, kirj. Kaarle Halme, sid. — 1.25
Sireenien Alla, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid. — 1.25
Sielullisesti Sairas Ihminen ja Hänen Hoitonsa, kirj. Karin Neuman-Rahn — 1.75
Signe Björseth, kertomus, kirj. Juho Koskimaa, nid. — 1.00
Sireenien Alla, kirj. L. M. Alcott, nid. — .75
Sosialistisen Filsofian Juuret, kirj. Frietrich Engels, nid. — .40
Sulolsen Järjettömyyden Kaupunki, erittäin hieno rakkausromaani, kirj. E. Temple Thurston, sid. — 1.50
Suuri Hiljaisuus, kirj. Heinrich Lilienfein, nid. — 1.00
Suuri, Kaunis ja Ruma Maa, kirj. Sakari Pälsi, kuvia ja kuvauksia Canadan matkalta, nid. — 1.50
Spartakus, kirj. Giovanniolli, romaani, nid. — .50
Synöve Päivänkumpu, kirj. Björnstjerne Björnson, nid. — .50
Syömisen Taito, kirj. S. Henning Belfrage, lääket. tri., sid. — 1.50
1000 Sanaa Englantia, nid., 13 vihkoa, mainio englanninkielen oppikirja — 1.75

Tarzan I—II (Apinain Kuningas ja Paluu), kirj. E. R. Burroughs, sid. — 1.50
Tarzan III—IV (Pedot ja Poika), kirj. E. R. Burroughs, sid. — 1.50
Tarzan ja Oparin Aarteet V osa, kirj. E. R. Burroughs, sid. — .75
Tarzan VII—VIII (Taltumaton ja Tarzan ja Valkoinen Nainen), kirj. E. R. Burroughs, sid. — 1.50
Tarzan IX—X (Kauhea Tarzan ja Kultaleijona), kirj. E. R. Beerwald, nid. — 1.00
Tarzan ja Pikkuväki, kirj. E. R. Burroughs, sid. — .75
Tarzan, Viidakon Herra, kirj. E. R. Burroughs, sid. — .75
Tuomio, Sten Sture Nuorempi ja Kristina Gyllenstjerna, kirj. Carl Blink, nid. — .55
Terveysoppi, oppikouluja varten, kirj. Rovert Tigerstedt, sid. — 1.00
Telinevoimistelu I, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma — 1.00
Terveyteen Itsesuggestionin Avulla, kirj. Harry Brooks, nid. — .50
Telinevoimistelu II, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma — 1.00
Tie Terveyteen, henkilökohtaisen terveydenhoidon opas, kirj. K. Beerwald, nid. — 1.0
Tie Terveyteen ja Kauneuteen, naisten kotivoimisteluopas, kirj. Hilma Jalkanen—Helvi Salminen (88 valokuvaa), nid. — .75
Tietosanakirja, täydellinen II osaa, vaatekansissa — 80.00
Tiilenpäitä Lukemassa, kirj. Sulo Vuolijoki — .25
Tuhatvuotinen Valtakunta, kirj. Upton Sinclair, nid. — .65
Tulenliekki, seikkailu- ja rakkausromaani, kirj. L. J. Vance, nid. — .40
Tuhlaajapoika, romaani, kirj. Hall Caine, sid. — 1.30
Tropiikin Hehkussa, seikkailuromaani, kirj. Maud Diver, nid. — 1.00
Tyttöjen Oma Kirja, toimittanut Helmi Krohn, nid. — .50
Työväen Olympialaiset, toim. V. Koivula, y.m., sid. — 1.25
Työväen Laulukirja, 9 painos, sid. — .40
Tiede ja Vallankumous, mainio teos, kirj. Ernest Untermann, nid. — .60
Toiselle Luvattu, kirj. Emilie Flygare-Carlen, romaani, nid. — .75
Työväen Laulukirja, nuottipainos, sid. — 1.10
Työväen Urheilulehti Vuodelle 1928, sid. — 2.50
Työmiehen Talousoppia, kirj. O. W. Kuusinen, nid. — .50
Työn Historia, kirj. Tjumenew, sid. — .85
Tähtimaailmassa, Arvilyn Tarinoita V, kirj. Arvid Lydecken, sid. — .50

Urheilupoikain opas, kirj. Väinö Laherma, kuvitettu, sid. — .60
Urheiluväen Käsikirja 1925, toim. Yrjö Halme, nid. — .35
Uusi Paita ja Muita Kertomuksia, kirj. Dm. Semenovksi, nid. — .25
Uttarouva ja Metsämies, romaani, kirj. Rudolph H. Bartsch, sid. — .75

Vaarallinen Kosinta, ja muita kertomuksia, kirj. Björnstjerne Björnson, nid. — .25
Valkoset Intiaanit, romaani, kirj. E. G. Seliger, nid. — .40
Valtio ja Vallankumous, kirj. N. Lenin — .25
Vedonlyönti, romaani, kirj. Heinz Tovote, sid. — .90
Villit Vuoret, nelinäytöksinen näytelmä, kirj. Eemeli Parras, nid. — .75
Valkoinen Kuolema, kirj. Rudolph Stratz, nid. — .40
Valkosen Leijonan Metsästäjät, kirj. Lauri Luoto, sid. — 1.50
Vaimo, Jonkas Minulle Annoit, romaani elämästä, kirj. Hall Caine, nid. — 1.75
Vaimo, Jonkas Minulle Annoit, kirj. Hall Caine, II osaa, sid. — 2.50
Valtio ja Vallankumous, kirj. N. Lenin, suom., nid. — .85
Vanhat Postivaunut, kertomuksia kirjailijaelämästä, kirj. Y. Hirn, nid. — 1.75
Vanhan Arvoituksen Ratkaisu, kirj. T. J. Lahtimies — .50
Vanhaan Hyvään Aikaan, kirj. Alma Aarni. Kuvaus kansanelämästä Vanajassa 1800-luvun edellisellä puoliskolla, nid. — .75
Vanha Heittiö, kirj. Kálmán Mikszáth, nid. — .40
Venäjänkielen Sanasto, kirj. A. Rantalainen, sid. — 1.50
Villivarsa, kirj. Jean de la Brete (Kirsikka Sarja 20), sid. — .75
Vilkkuva Tuli, kirj. Friedebert Tuglas, nid., novelleja ja katkelmia — .75
Viimeisen Tuomion Mestari, kirj. Leo Perutz, nid. — .75
Vierasta ja Omaa Kieltä Viertysten, engl.-kielen oppikirja — .75
Voimistelusanasto Sanoin ja Kuvin, kirj. K. E. Levälahti, sid. I Järjestys-, vapaa- ja seuraliikkeet, II Telineliikkeet — 1.75
Voimistelun Teoria, kirj. Viktor Heikel, nid. — 1.00
Voimistelusali sekä Voimistelupuvut ja Telineet (13 kuvaa), ylipainos E. Kallion Voimistelu Käsikirja I osan 7 luvusta — .10
Voimistelu Ohjelmia, Sauvaliikkeitä, kirj. Arvo Vartia, nid. — .75
Voimistelu Ohjelmia, Vapaa-, Seura- ja Permantoliikkeitä, kirj. Arvo Vartia, nid. — .75
Voimistelun Rytmiharjoituksia Musiikin Mukaan, kirj. Hilma Jalkanen (naisille), nid. — .75
Värmlannin Matka, kertomus Scandinavian salosuomalaisista, kirj. Erns Lampen, nid. — 1.00
Vilhelm Meisterin Oppivuodet, kirj. Johann W. Von Goethe, I ja II osa, nid. — 1.50

Why Co-operation, Consumers' Co-operative Movement in U.S.A., kirj. George Halonen, nid. — .10

Yleisen Terveysopin Alkeet Kansalaisille, toim. Taav. Laitinen, sid. — 1.75
Yhdeksän Kymmenesosaa Kohtalosta, kirj. Kaverin, nid. — 1.00
Ystäväni Kirja, kirj. Anatole France, nid. — .50
Ylös Helvetistä, kirj. Konrad Lehtimäki, nid. — 1.25
Yhdistysopas Naisvoimistelijoille, kirj. Kaarina Kari, nid. — .75
Yön Kuningatar, kirj. Headon Hill, nid. — .25

Uusia kirjoja tulee jatkuvasti Suomesta samoin kuin omiakin kustannuksia. Seuratkaa ilmotuksia Vapaudesta. Tehkää tilauksen osotteella

FOUNTAIN KYNIÄ, joiden hinnat ovat $2.75, $4.00, $6.00 ja $7.00. Ylläolevan lisäksi voi Vapauden konttorista tilata WATERMANS

VAPAUS, Sudbury, Ont. Box 69,